

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۵ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴

(جامع ۲ - ویژه کنکور اردیبهشت)

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، شمیم پهلوان شریف، محمدابراهیم توننده جانی، علی حسینی نوه، احمد حسن زاده فرد، رضا خانابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، مهرداد مهربان
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، هومن نمازی
جامعه شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان شناسی	فاطمه بیات، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، کوثر دستورانی، حسین سهرابی، عادلہ علیرضایی مقدم، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، عمار تاجبخش، امیر رضائی رنجبر، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، حسین سهرابی، تابان صیقلی، حبیبہ محبی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدشניה، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، محمد کرمی نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	نسرين جعفری، مائده حسنی، علیرضا رضایی، سارا شریفی، آفرین ساجدی، مهدی کاردان، مهدی ضیائی، احسان عالی نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توننده جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی، تابان صیقلی	سجاد حقیقی پور
روان شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، حسین سهرابی، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی نژاد	امیرمحمد قلعه گاهی، ایمان کلاته عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح اللهی، مریم خسروی دهنوی، سینا غلامی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی

۱- گزینه «۱»

(فرشید کریمی)

ابتدا مخارج مشترک می گیریم.

$$\frac{x^2 + x - 2 - x^2 - x}{x^2 - 1} = \frac{8x^2 - 5x^3 + 5x}{8x(x^2 - 1)}$$

با شرط $x \neq \pm 1$ داریم:

$$-2 = \frac{x(8x - 5x^2 + 5)}{8x}$$

با فرض $x \neq 0$ داریم:

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین کردن}} -16 = -5x^2 + 8x + 5$$

$$\Rightarrow 5x^2 - 8x - 21 = 0 \Rightarrow \Delta = 64 + 4(5)(21) = 484$$

$$\sqrt{\Delta} = \sqrt{484} = 22 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{8+22}{10} = 3 \\ x_2 = \frac{8-22}{10} = -1/4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x_1 + x_2 = 1/6$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

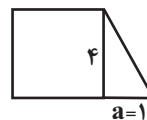
۲- گزینه «۳»

(محمدرابریهیم توزندهانی)

$$= 16 = (4)^2 = \text{مساحت مربع}$$

$$\frac{4 \times a}{2} = 2a \xrightarrow{\text{قاعده مثلث را قاعده ارتفاع}} \frac{\text{مساحت مثلث}}{2} = \text{مساحت مثلث}$$

$$16 - 3(2a) = 10 \Rightarrow 6 = 6a \Rightarrow a = 1$$

$$18 = 16 + \frac{1 \times 4}{2} = \text{مساحت مثلث} + \text{مساحت مربع} = \text{مساحت دوزنقه}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه های ۱۲ تا ۱۵)

۳- گزینه «۱»

(محمدرابریهیم)

$$x^2 - 10x + 21 = 0 \Rightarrow (x-3)(x-7) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = 3 \\ x_2 = 7 \end{cases}$$

$$d = \frac{7-3}{2} = 2 \text{ بنابرین } a_1 = 3 \text{ و } a_3 = 7 \text{ در نتیجه: } d = 2$$

$$S_{10} = \frac{10}{2} (2 \times 3 + 9 \times 2) = 5 \times 24 = 120$$

(ریاضی و آمار (۱) و (۳)، حل معادله درجه دوم و الگوهای قطعی، صفحه های ۱۹ تا ۲۲ و ۶۸ تا ۷۲)

۴- گزینه «۳»

(رضا قانبارانی)

مقدار دو تابع در نقطه $x=1$ با هم برابرند، پس $f(1)=g(1)$

$$-2a(1) + 2b = c(1) - 2b \Rightarrow -2a + 2b = c - 2b$$

$$f(3) = g(3) \Rightarrow -2(3)a + 2b = \frac{1}{3}c - 2b$$

$$\Rightarrow -6a + 2b = \frac{1}{3}c - 2b$$

$$\xrightarrow{\text{تفریق می کنیم}} \begin{cases} -2a + 2b = c - 2b \\ -6a + 2b = \frac{1}{3}c - 2b \end{cases}$$

$$4a + 0 = \frac{1}{3}c + 0$$

$$\Rightarrow 4a = \frac{1}{3}c \Rightarrow \frac{c}{a} = \frac{4}{\frac{1}{3}} \Rightarrow \frac{c}{a} = 12$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۵۶ تا ۶۲)

۵- گزینه «۱»

(شمیع پهلوان شریف)

می دانیم عدد صحیح می تواند از داخل جزء صحیح خارج شود، یعنی:

$$n \in \mathbb{Z} \Rightarrow [x+n] = [x] + n$$

پس $[x+3] = [x] + 3$ است. بنابراین تابع $f(x)$ به صورت زیر است:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{4 \text{sign}(x)}{[\sqrt{3}] + |2x|}, & [x] + 3 > 3 \\ |2x - 5| + 4, & [x] + 3 = 3 \\ |2x - 1| \text{sign}(-x), & [x] + 3 < 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} \frac{4 \text{sign}(x)}{[\sqrt{3}] + |2x|}, & [x] > 0 \\ |2x - 5| + 4, & [x] = 0 \\ |2x - 1| \text{sign}(-x), & [x] < 0 \end{cases}$$

حالا به محاسبه مقادیر $f(\frac{3}{4})$ و $f(-\frac{5}{4})$ و $f(\frac{1}{4})$ می پردازیم:

$$[\frac{1}{4}] = 0 \xrightarrow{\text{از ضابطه وسط استفاده می کنیم}} f(\frac{1}{4}) = |(2 \times \frac{1}{4}) - 5| + 4$$

$$= |1 - 5| + 4 = |-4| + 4 = 4 + 4 = 8$$

$$[-\frac{5}{4}] = -2 \xrightarrow{\text{از ضابطه آخر استفاده می کنیم}} f(-\frac{5}{4}) = [2(-\frac{5}{4}) - 1] \text{sign}(-(-\frac{5}{4}))$$

$$= [-3/2] \text{sign}(\frac{5}{4}) = -4 \times 1 = -4$$

$$= [-3/2] \text{sign}(\frac{5}{4}) = -4 \times 1 = -4$$

$$[\frac{3}{4}] = 0 \xrightarrow{\text{از ضابطه اول استفاده می کنیم}} \frac{4 \text{sign}(\frac{3}{4})}{1 + |2 \times \frac{3}{4}|}$$

$$R(x) = xp = x \left(\frac{-x}{250} + 80 \right) = \frac{-x^2}{250} + 80x$$

$$P(x) = \frac{-x^2}{250} + 80x - 45x - 20000$$

$$P(x) = \frac{-x^2}{250} + 35x - 20000$$

$$x_s = -\frac{35}{2 \left(-\frac{1}{250} \right)} = \frac{35}{\frac{1}{125}} = 4375$$

$$P = \frac{-4375^2}{250} + 80 \times 4375 = 6250$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۲ تا ۷۰)

۹- گزینه «۳»

(علی حسینی نوه)

از آنجایی که می‌دانیم میانگین داده‌ها برابر ۹/۵ است، پس ابتدا مقدار x را پیدا می‌کنیم تا با جایگذاری همه داده‌ها مشخص شوند.

$$\begin{aligned} \text{میانگین} &= \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} \\ \Rightarrow 9/5 &= \frac{7/5 + 4 + 8/5 + 15 + 12 + 8 + x + x + 2}{8} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{طرفین} &\Rightarrow 76 = 57 + 2x \Rightarrow 76 - 57 = 2x \\ \text{وسطین} & \end{aligned}$$

$$\Rightarrow 19 = 2x \xrightarrow{+2} x = 9/5$$

$$(7/5, 4, 8/5, 15, 12, 8, 9/5, 11/5)$$

برای مشخص کردن میانه ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

$$4, 7/5, 8, 8/5, 9/5, 11/5, 12, 15$$

چون تعداد داده‌ها زوج است (۸ تا)، پس:

میانگین داده چهارم و پنجم = میانه داده‌ها

$$\text{میانه} = \frac{8/5 + 9/5}{2} = \frac{18}{2} = 9$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۱۰- گزینه «۲»

(میثم قشوری)

$$100 = \text{مجموع درصدها}$$

$$37\% = \text{انسانی} \Rightarrow 100\% = \text{انسانی} + 50\% + 12\%$$

$$\frac{12}{5} = \frac{15}{n} \Rightarrow n = 120$$

$$\frac{x}{120} = \frac{37/5}{100} \Rightarrow x = 45$$

تعداد دانش‌آموزان رشته انسانی ۴۵ نفر است.

$$\alpha_{\text{انسانی}} = \frac{45}{120} \times 360^\circ = 135^\circ$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۵)

$$\frac{f(1)}{1+3} = \frac{4}{4} = 1$$

بنابراین حاصل $\frac{f(\frac{1}{2})}{f(-\frac{5}{4}) \times f(\frac{3}{4})}$ برابر است با:

$$\frac{f(\frac{1}{2})}{f(-\frac{5}{4}) \times f(\frac{3}{4})} = \frac{8}{-4 \times 1} = \frac{8}{-4} = -2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۰)

۶- گزینه «۱»

(پیمان طیار)

با توجه به اینکه $f(x)$ همانی است.

$$\begin{cases} f(x) = x \\ f(b) = b \end{cases}$$

برد $h(x)$ مجموعه تک عضوی $\{-2\}$ است، یعنی تابعی ثابت است.

$$h(x) = -2 = h(0)$$

با توجه به موارد فوق رابطه $f(b^2) - \Delta f(b) + 4 = h(0)$ را بازنویسی می‌کنیم.

$$b^2 - \Delta b + 4 = -2$$

$$\Rightarrow b^2 - \Delta b + 6 = 0 \Rightarrow (b-3)(b-2) = 0 \Rightarrow b = 3 \text{ یا } b = 2$$

گزینه‌یک صحیح است. $\sqrt{3-2} = 1$
در گزینه‌ها موجود نمی‌باشد. $\sqrt{2-2} = 0$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۷- گزینه «۲»

(علی قهرمان زاده)

$$f(x) = x + 1$$

$$(f \times g)(x) = x^3 + x^2 + x + 1$$

$$(x+1) \times g(x) = x^2(x+1) + (x+1)$$

$$(x+1) \times g(x) = (x+1)(x^2+1)$$

$$\Rightarrow g(x) = x^2 + 1 \xrightarrow{\text{مقایسه با } g(x) = x^2 + b} b = 1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۸- گزینه «۳»

(مهمرب بگیری)

$$C(x) = 45x + 20000$$

$$x = -\frac{20000}{45}p + 20000 \Rightarrow x = -250p + 20000$$

$$\Rightarrow p = \frac{-x}{250} + 80$$

$$\Rightarrow 20x + 720000 = 1200000 + 720000$$

$$20x = 1200000 \Rightarrow x = 60000$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

(معمد بفریایی)

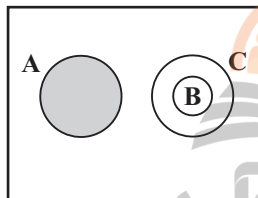
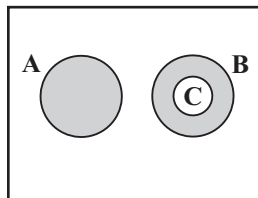
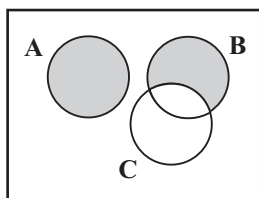
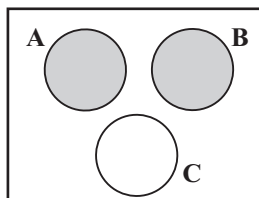
گزینه «۳»

$$A, B \text{ ناسازگارند} \Rightarrow A \cap B = \emptyset$$

$$C \text{ زیرمجموعه متمم } A \Rightarrow C \subset A'$$

A یا B رخ دهد ولی C رخ ندهد: $(A \cup B) - C$

با توجه به اطلاعات مسئله A، B و C به یکی از چهار حالت زیر می‌تواند باشد و پیشامد مورد نظر نیز در آن به صورت‌های زیر هاشور زده می‌شود.

بنابراین گزینه «۳» درست است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۹)

(عباس ماکلی)

گزینه «۳»

دقت کنید که حرف (ی) در انتهای کلمه بدون نقطه و در سایر جایگاه‌ها نقطه‌دار است.

$$\frac{3}{4} \times \frac{4}{\{ب, ت, ن, ی\}} = 48$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

(معمد بفریایی)

گزینه «۱»

ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه را به‌دست می‌آوریم:

$$n(S) = \binom{7+3+2}{3} = \binom{12}{3} = \frac{12!}{9! \times 3!} = \frac{12 \times 11 \times 10}{6} = 220$$

حال تعداد اعضای پیشامد را به‌دست می‌آوریم:

$$n(A) = \binom{3}{3} + \binom{7}{3} = 1 + \frac{7!}{4! \times 3!} = 1 + \frac{7 \times 6 \times 5}{6} = 36$$

۳ قرمز ۳ آبی

$$\Rightarrow P(A) = \frac{36}{220} = \frac{9}{55}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

$$\frac{2+4+4+8+b}{5} = 2b \Rightarrow 18+b=10b \Rightarrow 18=9b$$

$$\Rightarrow b=2$$

$$\text{باتوجه به نمودار} \rightarrow a=2b \Rightarrow a=4$$

$$\sigma^2 = \frac{(2-4)^2 + (4-4)^2 + (4-4)^2 + (8-4)^2 + (2-4)^2}{5}$$

$$= \frac{4+0+0+16+4}{5} = \frac{24}{5} = 4/8 \Rightarrow \sigma = \sqrt{4/8}$$

$$\text{باتوجه به نمودار} \rightarrow \sqrt{bc} = \sqrt{4/8} \Rightarrow bc = 4/8 \xrightarrow{b=2} 2 \times c = 4/8$$

$$\Rightarrow c = 2/4$$

$$d = a + \sqrt{bc} \Rightarrow 4 + \sqrt{4/8}$$

$$\Rightarrow 4 + \sqrt{4/8} - 2/4 - 2 = 4 + \sqrt{4/8} - 4/4 = -0/4 + \sqrt{4/8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

گزینه «۲»

(پیمان طیار)

با توجه به جدول ارزش‌گذاری زیر داریم:

p	q	r	~q	p ∨ ~q	~(p ∨ ~q)
د	د	د	د	د	ن
د	ن	ن	د	د	ن

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۰)

گزینه «۴»

(امیر حسن زاده فخر)

$$\frac{x}{2} = 10 \Rightarrow \bar{x} = 2 \times 10 = 20$$

$$\bar{x} = \frac{a+12+27+14+16+38}{6} = 20$$

$$\Rightarrow a+12+27+14+16+38 = 6 \times 20 = 120$$

$$a+107=120 \Rightarrow a=120-107=13$$

برای محاسبه خط فقر با استفاده از میانه داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم.

$$12, 13, \quad \underbrace{14, 16}_{Q_2}, \quad 27, 38$$

$$Q_2 = \frac{14+16}{2} = 15$$

$$\text{خط فقر} = \frac{Q_2}{2} = \frac{15}{2} = 7.5$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

گزینه «۲»

(مهردار مهریان)

= شاخص بهای دو کالا

$$\frac{(x \times 20) + (6000 \times 120)}{(30000 \times 20) + (30000 \times 120)} \times 100 = \frac{20x + 720000}{600000 + 360000} \times 100 = 200$$

زبان و ادبیات فارسی

۲۱- گزینه «۳»

(رضا، نپیری)

تشریح موارد نادرست:

- شعر تعلیمی (حکمی و اندرزی) در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.

- «کیمیای سعادت» از نمونه‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

تکته: عمده‌ترین دلایل توجه نویسندگان در قرن‌های پنجم و ششم به فارسی‌نویسی: ۱- گسترش عرفان و تصوف ۲- شکل‌گیری دولت سلجوقی و بهره‌گیری از دبیران و نویسندگان تربیت‌یافته در خراسان و عراق (علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۳، ۶۴، ۶۵ و ۸۳ تا ۸۵)

۲۲- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی‌پور)

«کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار» اثر ابوالفضل میبیدی است که تحت تأثیر خواجه عبدالله به شیوه موزون نوشته شده است. «مجالس‌المؤمنین» اثر قاضی نورالله شوشتری از آثار ساده نثر سبک هندی با موضوع زندگی‌نامه است.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۲۳- گزینه «۲»

(مسن اصفری)

تشریح ویژگی‌های صورت سوال:

الف) ویژگی فکری شعر سبک خراسانی

ب) ویژگی زبانی شعر سبک خراسانی

ج) ویژگی زبانی شعر دوره بیداری (توجه داشته باشید که در این دوره تنها برخی شعراء، یعنی گروه سنت‌گرا، به واژگان کهن توجه داشتند).
د) ویژگی زبانی شعر سبک هندی (در دوره سبک هندی حتی شاعران آشنا به آثار ادبی قدیم هم از به کار بردن زبان ادبی پرهیز می‌کردند، چراکه شعر از مدرسه به بازار آمده بود و زبان رایج همان زبان مردم عصر بود که از این رو زبانی واقع‌گرا قلمداد می‌شود).

ه) ویژگی زبانی شعر دوره بیداری (دقت کنید که در دوره سبک هندی نیز گرایش به محتوا (معنی‌گرایی) و ورود واژگان عامیانه و روی آوردن طبقات مختلف به شعر دیده می‌شود، اما سرایش شعر با شتاب مربوط به دوره بیداری است، زیرا شاعران دوره بیداری برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند و بنابراین این عبارت درمورد شعر دوره بیداری مصداق دارد، نه سبک هندی).

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۱»

(سعید یعفری)

تشریح موارد نادرست:

الف) خواب ارغوانی: موسوی گرم‌رودی

ت) ظهور: علی مؤذنی

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰)

۲۵- گزینه «۲»

(سعید یعفری)

موارد نادرست:

پ) نیما در سال ۱۳۰۱ ه. ش. منظومه افسانه را منتشر کرد که بیانیه شعر نو است.

ت) نثر قیصر امین‌پور ساده، اما عمیق و عاطفی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۹، ۷۱، ۷۳ و ۷۷)

۱۸- گزینه «۲»

(علی حسینی‌نوه)

چون با کمک رابطه بازگشتی می‌خواهیم جملات قبل را بدست آوریم،
 a_{n+1} را در نظر می‌گیریم و به جای n عدد ۴ می‌گذاریم که a_5 بدست آید:

$$n=4 \Rightarrow a_5 = \frac{4}{2a_4 - 1} \xrightarrow{a_5 = \frac{3}{4}} \frac{3}{4} = \frac{4}{2a_4 - 1}$$

$$\frac{\text{طرفین}}{\text{وسطین}} \rightarrow 16 = 6a_4 - 3$$

$$16 + 3 = 6a_4 \Rightarrow 19 = 6a_4 \xrightarrow{+6} a_4 = \frac{19}{6}$$

$$n=3 \Rightarrow a_4 = \frac{3}{2a_3 - 1} \Rightarrow \frac{19}{6} = \frac{3}{2a_3 - 1}$$

$$\frac{\text{طرفین}}{\text{وسطین}} \rightarrow 38a_3 - 19 = 18$$

$$38a_3 = 18 + 19 \Rightarrow 38a_3 = 37 \Rightarrow a_3 = \frac{37}{38}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۹- گزینه «۳»

(مهمربیرایی)

$$a_3, a_9, a_{13}$$

$$a_1 + 2d, a_1 + 8d, a_1 + 12d$$

$$\Rightarrow -10 + 2d, -10 + 8d, -10 + 12d$$

$$\text{تذیلة هندسی: } t_1 = -10 + 2d, t_2 = -10 + 8d, t_3 = -10 + 12d$$

$$\Rightarrow t_1^2 = t_1 \times t_3 \Rightarrow 100 + 64d^2 - 160d = 100 + 24d^2 - 140d$$

$$\Rightarrow 40d^2 - 20d = 0 \xrightarrow{d>0} 2d - 1 = 0$$

$$\Rightarrow d = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی و غیرقطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۴ و ۸۳)

۲۰- گزینه «۴»

(امیر حسن زاده‌فر)

$$A = \sqrt[3]{\sqrt[4]{81} \left(\frac{1}{\sqrt[3]{27}} \right)^{-1}}$$

$$= \sqrt[3]{\sqrt[4]{3^4} \left(\frac{1}{\sqrt[3]{3^3}} \right)^{-1}} = \left(\sqrt[3]{3 \times 3^4} \right) \left(\frac{1}{\sqrt[3]{3}} \right)^{-1}$$

$$= \sqrt[3]{3 \times 3} \left(\frac{1}{3} \right)^{-1} = 3 \times \left(\frac{1}{3} \right)^{-1} = 3 \times 3 = 9$$

$$(1+A)^2 = (1+9)^2 = 10^2 = 100$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۲۶- گزینه ۴

(سیر عیفری)

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نثر این دوره از دیدگاه ادبی ارزش والایی ندارد؛ زیرا به زبان عامیانه نزدیک است.

گزینه ۲: «جمع بستن با «ت» در این سبک علاوه بر کلمات عربی، در واژه‌های فارسی و ترکی و مغولی نیز به چشم می‌خورد. واژگان فرنگی معمولاً به زبان‌های اروپایی اطلاق می‌شود که در دوره بیداری شاهد ورود این واژه‌ها به ادب فارسی بودیم.

گزینه ۳: «کاربرد آرایه تلمیح از ویژگی‌های ادبی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۲۷- گزینه ۴

(سیر عیفری)

این بیت با قافیه‌ای ساده (چنگ و زنگ) و استفاده از تشبیه حسی (می‌ای به سان عقیق) فاقد مختصات ادبی سبک هندی است و بیشتر به اشعار دوره خراسانی نزدیک است.

ویژگی‌های ادبی سبک هندی در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «استفاده از ردیف طولانی و خوش‌آهنگ (می‌کنیم تو را)

گزینه ۲: «استفاده از اسلوب معادله؛ شاعر برای مضمون مصراع اول یک مصداق از طبیعت آورده است (بوی = راز، دل = غنچه)

گزینه ۳: «استفاده از تلمیحات رایج؛ شاعر با استفاده از تلمیح رایج خضر و آب بقا مضمونی نو پدید آورده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

۲۸- گزینه ۴

(حسن اصحابی)

بیت گزینه ۴ در سبک هندی سروده شده است. کاربرد اسلوب معادله که از آرایه‌های رایج سبک هندی است و نیز بازگ کردن مفاهیم رایج در سبک‌های پیشین به شیوه‌ای دیگر و مضمون‌یابی در این بیت مشهود است. (در اینجا مفهوم تقابل عقل و عشق که مفهومی رایج در سبک عراقی است به شیوه‌ای دیگر با آرایه اسلوب معادله و تمثیل کاروان بیان شده است.)

ویژگی‌های سبک دوره انقلاب در دیگر ابیات:

گزینه ۱: «استفاده از قالب غزل، شاعر برای توصیف احوالات دلش از خیال‌بندی متفاوتی (رنگ و آب و هوا) بهره برده، افزایش نمادگرایی، بیان مفاهیم به شکل انتزاعی (آبی بودن و زرد شدن دل)

گزینه ۲: «توجه به مفاهیم اسلامی

گزینه ۳: «وجود لغات کهن (مانند سبک خراسانی): لعل، استفاده از قالب غزل، آشنایی زدایی: لعل آتش‌گون که فرمان آتش (شلیک) می‌دهد حامل آشنایی زدایی از مفهوم عاشقانه «لعل» است که در ادبیات کهن فارسی رواج داشت.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

۲۹- گزینه ۳

(حسن اصحابی)

جملات کوتاه و مخصوصاً به کارگیری سجع ویژگی اصلی نثر موزون است که در این عبارت دیده می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «آوردن اشعار گوناگون از عربی و پارسی ویژگی نثر فنی است.

گزینه ۲: «بیان مضامین آمیخته با امثال و آوردن عبارات عربی از ویژگی‌های نثر فنی می‌باشد.

گزینه ۴: «آوردن مثال از نشانه‌های نثر فنی می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۳۰- گزینه ۲

(سیر عیفری)

ب) «بحر عشق» اضافه تشبیهی و تشبیه بلیغ است. / «غبار» همچو بحر لب خشک و چشم تر دارد: تشبیه گسترده

د) عشق مانند پادشاهی است که ... (وجه‌شبه در ادامه بیت آمده است): تشبیه گسترده و «عقل همچون پاسبان ...»: تشبیه گسترده / «چرخ دولت»: تشبیه فشرده

ه) «رو» به بهشت تشبیه شده است: تشبیه گسترده / «گلشن جنت»: تشبیه فشرده اضافی

تشریح سایر ابیات:

الف) «غمزهات جادو است»: تشبیه فشرده / «تیر غمزه»: تشبیه فشرده

ج) «گل چهره»: تشبیه فشرده درون‌واژه‌ای / تشبیه «رو» به گلبرگ نیز فاقد وجه‌شبه و ادات تشبیه است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۱- گزینه ۲

(الهام ممردی)

لَف و نشر: نور (لَف ۱) و عفو (نشر ۱) / ظلمت (لَف ۲) و خشم (نشر ۲)

مصراع دوم: آب (لَف ۱) و مهر (نشر ۱) / آتش (لَف ۲) و کین (نشر ۲)

ایهام تناسب: «مهر» دو معنا دارد: ۱- محبت و مهربانی (معنای مورد نظر بیت) ۲- خورشید (تناسب با نور)

کنایه: مصراع اول و دوم کنایه از «قدرت و فرمانروایی ممدوح» است که عفو او نور، خشمش ظلمت، مهرش آب و کینش آتش است.

تشبیه: عفو (مشبه) نور (مشبه‌به) / خشم (مشبه) ظلمت (مشبه‌به) / مهر (مشبه) آب (مشبه‌به) / کین (مشبه) آتش (مشبه‌به)

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۲- گزینه ۱

(سیر عیفری)

تشبیه: لب‌های میگون

استعاره: گریستن شیشه می

حسن تعلیل: شاعر برای خالی شدن شیشه از شراب، دلیل غیرمنطقی (دل خود را خالی کردن) آورده است.

ایهام تناسب: «دم» در معنای مجازی «زمان کوتاه» معنی می‌دهد و معنای دیگر آن (خون) با واژه «خون» تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۳- گزینه ۲

(رضا رنجبری)

الف) بیت دارای موازنه است. / تشبیه: زلف به شام و رخ به سحر (تشبیه ملفوف) - عشق به گنج و دل به خرابه (تشبیه ملفوف) / تضاد: شام و سحر/

معنی بیت: ای محبوب من، زلف سیاه تو بر چهره روشن و سپیدت مانند شبی است که بر روی سحرگاه قرار گرفته است؛ عشق با ارزش تو در دل ویران و نالایق من، مانند گنجی است که در میان خرابه‌ای پنهان شده است.

ب) تشبیه: زنجیر زلف (اضافه تشبیهی) / تضاد: عاقل و دیوانه / معنی بیت: خردمندان نصیحت می‌کنند که دل به زلف‌های معشوق مسپار و فریفته زیبایی او مشو؛ اما این دل دیوانه که به عشق گرفتار شده، گمان می‌کنند که در اختیار ماست، در حالی که چنین نیست و از کنترل ما خارج است.

ج) حسن تعلیل: برای اینکه مؤذن در هنگام گفتن اذان گوش خود را می‌گیرد، علتی ادبی بیان شده است (نالاً بلند شاعر).

د) بیت دارای موازنه است. / تشبیه: ما (مانند) کوه هستیم - ما (مانند) باد هستیم / معنی بیت: ما چون کوه استواریم که با ناملایمات و سختی‌ها از هم نمی‌گسلیم (جدا نمی‌شویم) و همانند بادیم که از وزیدن خسته نمی‌شویم.

ه) حس آمیزی: بخت سیاه/ تضاد: روز و شب - رعنا و کوتاه/ معنی بیت: شکایت و گله از بخت بد، نشانه کوتاه فکری است؛ چرا که پس از هر شب تاریک، روز روشن و امیدبخشی در راه است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۴- گزینه ۳»

(رضا رنبری)

(الف) استعاره: «سلطان حسن» استعاره مصرحه از معشوق / جناس تام: بار (دفعه و مرحله) - بار (اجازه و رخصت) / معنی بیت: حتی اگر پادشاه زیبایی (یعنی معشوق) صد بار در یک لحظه به من اجازه حضور دهد و مرا بپذیرد، باز هم اشتیاق و عشق من به او تازه خواهد ماند و گویی هر بار برای اولین بار است که او را می بینم.

(ب) معنی بیت: قاب را از روی زیبایی کنار بزن و گره از زلف باز کن تا شهر از صدای شورانگیز عاشقان که مانند بلبل ناله و فریاد می کنند، پر شود. / توضیح استعاره ها: «گل» استعاره از چهره معشوق است، یعنی شاعر از معشوق می خواهد که چهره خود را آشکار کند. / «سنبل» استعاره از زلف معشوق است، یعنی با باز کردن گره زلفش، زیبایی اش را نمایان کند. / «بلبل» استعاره از عاشقان است، یعنی با دیدن جمال معشوق، عاشقان دچار شور و فریاد می شوند.

(ج) اسلوب معادله: مصراع دوم، مصداق و مثالی برای مصراع اول است. / معنی بیت: تا زمانی که تو در چشمان من حضور داری و یاد تو در دلم زنده است، اشک از چشم من قطع نخواهد شد. همان گونه که وقتی ماه در برج آبی (برج های آبی رنگ فلکی، مانند حوت یا سرطان) قرار می گیرد، بارش باران اجتنابناپذیر است، گریه من نیز ناگزیر است.

(د) لف و نشر: زلف سیاه (لف ۱)، دانه خال (لف ۲) - مهره (نشر ۲)، مار (نشر ۱) - لف و نشر از نوع مشوش است. / تشبیه: دانه خال (اضافه تشبیه) / معنی بیت: ای دل باخته بی قرار! مبدا گیسوی سیاه معشوق را تنها به امید رسیدن به خال او در دست گیری که آن زلف پیچان همچون ماری خطرناک است. هر مهره ای که در میان مار می بینی، لزوماً مهره مار نیست و گرفتن میان مار، جز خطر حاصلی ندارد.

(ه) تشبیه: شاعر به صورت ضمنی و پنهان، اشعار خود را به لعل و گوهر تشبیه می کند و از آن ها برتر می داند. / معنی بیت: شاعر (صائب تبریزی) می گوید که به جای لعل و گوهر (که از معادن استخراج می شوند) او از زمین اصفهان (که محل زندگی و شکوفایی اوست) اشعار رنگین و ارزشمند خود را به سرزمین هند خواهد برد. (صائب در این بیت به ارزش والای شعر خود اشاره می کند و آن را همچون جواهرات گرانبها می داند.)

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج)

۳۵- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا امیری)

بررسی ابیات:

(الف) «دم مرگ خضر» متناقض نما دارد، چرا که خضر نامیرا است و فرض کردن مرگ برای او دارای پارادوکس است. / «کوثر» استعاره از لب است.

(ب) «بر» و «سر»: جناس / برای دست به سر زدن مگس، دلیل غیرمنطقی و ادبی (حسرت) آورده شده است: حسن تعلیل

(ج) ایهام تناسب: «صبر» در معنای شکیبایی است و معنای دیگر آن (گیاه تلخ دارویی) با واژه «تلخ» تناسب دارد. / عبارت «به تلخی صبر کن» یعنی در مقابل تلخی ها و درشتی های روزگار صبور باش. این عبارت فاقد حس آمیزی است.

(د) مصراع دوم مصداقی است از مصراع اول: اسلوب معادله / «سروقد» تشبیه

(ه) تشخیص: خاک بر سر روزگار (شود) می تواند معنای نفرین روزگار را بدهد. این عبارت، انسان انگاری روزگار است و می تواند واجد تشخیص باشد. / ایهام: فاقد ایهام است. («دور از تو» صرفاً معنای «از تو دور باد» می دهد.)

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج)

۳۶- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا امیری)

حسن تعلیل: در عبارت «جسم غم فرسود شمع» شاعر دلیل فرسایش و آب شدن شمع را غم و اندوه می داند (علت ادبی).

ایهام تناسب: «روشن» معنای واضح و آشکار می دهد و معنای دیگر آن (نورانی) با شمع در تناسب است.

استعاره: غم دار بودن شمع و فرسودن غم استعاره مکنیه دارند.

کنایه: از سر گرفتن چیزی: کنایه از شروع کردن

علت رد سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «حس آمیزی» در بیت مشهود نیست.

گزینه ۳: «تناقض» و «حس آمیزی» در بیت مشهود نیست.

گزینه ۴: «اسلوب معادله» در بیت مشهود نیست.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج)

۳۷- گزینه ۳»

(رضا رنبری)

«خورشید» استعاره از چهره نورانی معشوق - «شب» استعاره از زلف سیاه - «چشمه نوش» استعاره از دهان معشوق - «آب حیات» استعاره از سخنان شیرین معشوق (همگی استعاره مصرحه) - «آب آتش» اضافه استعاری است (استعاره مکنیه)

معنای بیت: آن چهره همچون خورشید که در زیر زلف های سیاه شب گونه ات مخفی شده است؛ آبرو و زیبایی آتش درخشان را از بین می برد و به نظر می رسد از دهان همچون چشمه نوش، در حین سخن گفتن آب حیات جاری می شود. (۵ مورد)

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «کافور» استعاره از چهره معشوق - «یاقوت» استعاره از لب های سرخ معشوق / دقت کنید که «عنبر زلف» و «سنبل خط» اضافه تشبیهی هستند. / معنای بیت: ای معشوق، موهای سیاه و خوشبوی تو که همچون عنبر هستند، بر رخ سپید و درخشان همچون کافور، نقاب می زنند (آن را پنهان می سازند) و خط رسته بر گرد لب ت گویی برات و نوشته ای است که برای لب های سرخ یاقوت وار تو آورده شده است. (۲ مورد)

گزینه ۲: «سنبل هندو» استعاره از زلف سیاه و پر پیچ و تاب معشوق - «رگس» استعاره از چشمان معشوق - «رگس سیراب» تشخیص دارد - «بی خواب بودن رگس» تشخیص دارد.

معنای بیت: ای معشوق زیبا، چرا زلف سیاه و مجعد همچون سنبل پریشان است؟ (در پیچ و تاب است) و چرا با اینکه چشمان مست و گیرای تو خمار و سرمست هستند، بیدار و هوشیار مانده اند؟ (۴ مورد)

تکنیک: شایع ترین کاربرد رگس، تشبیه آن به چشم معشوق است. شکل دایره ای گل با مرکز زرد رنگ، تداعی گر مردمک چشم در میان سفیدی است. در این حالت، رگس معمولاً به چشمانی خمار، شهلا، مست و فتنان تشبیه می شود که عاشق را مجذوب خود می کند.

گزینه ۴: «نافه تاتاری» و «مشک» استعاره مصرحه از زلف سیاه و خوشبوی معشوق و «ماه» و «قمر» استعاره مصرحه از چهره زیبا و سپید معشوق است.

تکنیک: «نافه تاتاری» به کیسه ای گفته می شود که در ناف نوعی آهوی ختن (آهوی مشکین) وجود دارد و از آن ماده ای معطر به نام مشک استخراج می شود. این ماده از دیرباز در عطرسازی و توصیفات ادبی به عنوان نمادی از بوی خوش و جذابیت به کار می رفته است. در ادبیات فارسی، نافه تاتاری به دلیل سیاهی و عطر خوش آن، اغلب به صورت استعاره برای توصیف زلف معشوق (سیاه و خوشبو) استفاده می شود. / چنبر افکندن: به معنای حلقه زدن یا انداختن زلف بر چیزی است. / تصویرسازی: شاعر، تصویری از زلف سیاه را ارائه می دهد که حلقه هایش بر روی چهره ای زیبا و روشن افتاده است که معشوق با فتنه انگیزی آن را کنار می زند. (۴ مورد)

(علوم و فنون ادبی، بیان)

تکته: جدول نامگذاری اوزان:

وزن	بحر هزج	مفاعیلن	U ---
	بحر رمل	فاعلاتن	- U - -
	بحر رجز	مستفعلن	- U - -
	بحر متقارب	فعولن	- - U
تعداد اركان	مربع	۴ ركن	
	مُسَدَس	۶ ركن	
	مُثَمَّن	۸ ركن	
تأثیر	سالم	ركن پایانی بدون تغییر	
	محدوف	ركن پایانی با تغییر	

تکته: هجاهای برخی ابیات را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی کرد؛ شامل آنهایی که با «مفعول» آغاز می‌شوند. دقت کنید دو وزن: «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» و «مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع» در تقطیع، ابتدایشان شبیه «مفعول» می‌باشد که به عنوان دام تستی می‌توان از این اوزان استفاده کرد.

اوزانی که به دو صورت دسته‌بندی هجایی می‌شوند:

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ← مستفعل مستفعل مستفعل مستف
مفعول مفاعیل مفاعیل فعل ← مستفعل مستفعل مستفعل فع
مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن ← مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن
مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن ← مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن
مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن ← مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل
مفعول مفاعیلن فعولن ← مستفعل فاعلات مستف
مفعول مفاعیلن مفاعیلن ← مستفعل فاعلات مفعولن
مفعول فاعلات مفاعیلن ← مستفعلن مفاعل مفعولن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه ۳

(سیرعلیرضا اهدری)

وزن «ج»: مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل (در رکن دوم ابدال رخ داده است).

وزن «د»: مستفعلن مفاعل مستف

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه ۱

(سیرعلیرضا اهدری)

اختیار شاعری بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در بیت «ب»: «عارض تو»
اختیار شاعری ابدال در بیت «د»: تبدیل فعلن به فعلن در پایان هر دو مصراع

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه ۱

(سیرعلیرضا اهدری)

ابیات «الف»، «ج» و «د» در وزن «فعولن فعولن فعولن فعل» سروده شده‌اند و ابیات «الف» و «ج» دارای حذف همزه‌اند.
«الف»: «گوهرفشاندند» و «م ران»
«ج»: «پَر در تر جُ مند»

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه ۴

(سیرعلیرضا اهدری)

وزن بیت صورت سؤال «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است، «زیستن» ردیف و «غریبان» واژه قافیه است. (حروف اصلی قافیه: «یب» و حروف الحاقی آن: «ن» است).

بیت گزینه ۴ با توجه به وزن، ردیف و قافیه مشترک می‌تواند با بیت صورت سؤال، هم‌وزن و هم‌قافیه باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: از لحاظ وزن می‌تواند با بیت صورت سؤال، هم‌وزن باشد ولی از لحاظ قافیه، از آن جایی که واژه «زیستن» در یک معنا در بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۱ تکرار شده است و واژگان پیش از آن‌ها «غریبان» و «باید» قافیه نمی‌شوند، نمی‌توان این دو بیت را در یک شعر جا داد.

گزینه ۲: از لحاظ وزن می‌تواند با بیت صورت سؤال، هم‌وزن باشد ولی از لحاظ قافیه، از آن جایی که پسوند «ان» در واژه «غریبان» در بیت صورت سؤال از نوع «ان» جمع است و این پسوند در واژه «آنان» هم تکرار شده است، نتیجه می‌گیریم که تکرار پسوند با مفهوم مشترک (این‌جا هر دو پسوند جمع هستند) منجر به الحاقی بودن حروف «ان» می‌شود و در صورتی که از «غریبان» و «آنان» حذف شوند، یقیناً قافیه شدن «غریب» و «آن» واجد عیب است.

گزینه ۳: از لحاظ قافیه می‌تواند با بیت صورت سؤال، هم‌قافیه باشد ولی از لحاظ وزن، از آن جایی که وزن بیت صورت سؤال «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است و وزن بیت گزینه ۳ «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است، نمی‌توان این دو بیت را در یک شعر به کار برد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر و قافیه)

۴۰- گزینه ۳

(رضا رنبری)

وزن بیت «۱»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (رجز مثنی سالم)
وزن بیت «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی سالم)
وزن بیت «۳»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

وزن بیت «۴»: مفعول مفاعیلن فعولن (مستفعل فاعلات مستف)

وزن بیت «۵»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (رجز مثنی سالم)

۴۳- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا احمدری)

وزن سروده «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است و رکن سوم مشمول اختیار ابدال و تبدیل به «مفعولن» گردیده است. سروده فاقد «قلب» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن اصلی سروده «مستفععلن مفاعل مستفععلن فعل» است و رکن دوم مشمول ابدال گردیده: «UU - U» ← «U - -»

گزینه ۲: وزن سروده «فعلاتن فعلاتن فعلن» است که در نتیجه استفاده از اختیارات وزنی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن تبدیل به «فاعلاتن مفعولن فعلن» شده است.

گزینه ۴: وزن سروده «فاععلن فاععلن فاععلن فع» است و مصوت کوتاه «ب» در واژه «که» بلند تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه ۳»

(مهرزاد مشایفی)

در این بیت اختیار شاعری کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند دیده نمی‌شود. دقت شود که هجاهای دوم در هر دو مصراع (جو - بو) بلند می‌باشند و بنا به ضرورت وزن مشمول اختیار نمی‌شوند)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اختیار وزنی ابدال در رکن چهارم مصراع دوم (هجای سیزدهم مصراع دوم) رخ داده است.

گزینه ۲: اختیار وزنی قلب در رکن دوم مصراع رخ داده است. ضمن اینکه وزن بیت «مستفععلن مستفععلن مستفععلن فع» می‌باشد.

گزینه ۴: اختیار تغییر مصوت کوتاه در هجای هفتم مصراع دوم (ر) مشهود می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا احمدری)

بیت دوم و بیت مذکور در گزینه ۴ هر دو به بی تأثیری سرزنش عاشقان اشاره دارند و با هم قرابت معنایی دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بیت اول دوری است؛ چرا که مکث و درنگی در میان هر دو مصراع آن وجود دارد ولی بیت دوم را بهتر است همسان دولختی بنامیم، چرا که در میان مصراع اول آن درنگ و مکثی وجود ندارد.

گزینه ۲: تشبیه «روی» به «آفتاب» در مصراع اول و تشبیه «عشق» به «زنجیر» در بیت دوم

گزینه ۳: «ست» حروف اصلی قافیه و الگوی آن مصوت + صامت + صامت است.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه ۲»

(حسن اصحابی)

ابیات سایر گزینه‌ها به درمان‌ناپذیری درد عشق اشاره دارند، اما در بیت گزینه ۲ شاعر و عاشق امید درمان دارد و می‌گوید همچون شب یلدا که گرچه طولانی است ولی پایانی دارد، درد من هم بالاخره درمانی می‌یابد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۹۸)

۴۷- گزینه ۴»

(عزیز الیاسی پور)

شعر گزینه ۴ در مورد عشق و زیبایی است، اما اشعار گزینه‌های دیگر بیانگر ناامیدی شاعر از اوضاع زمانه خویش هستند و مضمونی سیاسی و اجتماعی را به ذهن متبادر می‌کنند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

۴۸- گزینه ۲»

(عزیز الیاسی پور)

ابیات گزینه‌های «الف» و «ج» هر دو بر ناراحتی و بی‌قراری ناشی از هجران و دوری از یار دلالت دارند. در بیت «الف» عاشق در انتظار وصال معشوق است و حالت بی‌طاقتی و بی‌قراری خود را با انتظار شب‌نشینی برای صبح و صبر روزه‌داران قبل از افطار مقایسه می‌کند. در بیت «ج» نیز شاعر با معشوق سخن می‌گوید و از هجران او می‌نالد و خود را به قمری‌ای تشبیه می‌کند که بال‌هایش ریخته است و در هجران معشوق بی‌پناه و سرگردان است.

تشریح ابیات دیگر:

ب) شاعر می‌گوید شراب مانند آیینة اسکندر است که با آن می‌توان از اوضاع و اسرار جهان باخبر شد.

د) شاعر توصیه به دلجویی از درویشان به شکرانه سلامت و برخورداری دارد. (علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه‌های ۹۳ و ۹۸)

۴۹- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا علویان)

در این گزینه بیان شده است که کثرت و وحدت خداوندی منافات و تناقضی با هم ندارد و پذیرفتن یکی مانع پذیرش دیگری نیست؛ درحالی‌که در سایر گزینه‌ها به باقی و جاودان‌بودن خداوند و فانی‌بودن دیگر موجودات اشاره شده است.

دقت کنید که در بیت گزینه ۴ شاعر می‌گوید طبایع (عناصر وجودی انسان) ستون حیات او هستند و روزی این ستون‌ها می‌پوسند (یعنی انسان فانی است)، تنها راه فرار از این فنا این است که با طاعت و عبادت فانه‌ای (چوب محکمی) را پشتوانه این ستون‌ها کنیم. درست است که در این بیت اشاره‌ای به جاودانگی خداوند نشده است، اما مفهوم فانی‌بودن وجود انسان در این بیت با مفاهیم ابیات گزینه‌های ۲ و ۳ هماهنگ است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۲)

۵۰- گزینه ۳»

(هومن نمازی)

ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ همگی از زبان عاشق خطاب به معشوق بیان شده‌اند و مفهوم «واسوخت» در آن‌ها مشترک است؛ «واسوخت» یعنی عاشق از معشوق بیزار و روی‌گردان می‌شود. شاعر در این ابیات به خاطر عدم کامیابی در عشق از نیاز در برابر معشوق به ناز روی می‌آورد و به جای ستایش معشوق او را سرزنش و تهدید به ترک کردن می‌کند.

در بیت گزینه ۳ شاعر می‌گوید ممکن است امری را فراموش کنم. در این بیت موضوع فراموشی شاعر مشخص نیست و بنابراین نمی‌توان با قطعیت گفت منظور شاعر فراموش کردن چه امری است. پس مفهوم این بیت لزوماً با ابیات دیگر گزینه‌ها یکسان نیست.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۳۵ و ۶۹)

علوم اجتماعی

۵۱- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

دیدگاه تصویر (الف): در این دیدگاه دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. دانش عمومی نیز دانش غیر موثق و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد. دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است. دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد. دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند. بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند از این‌رو هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.

دیدگاه تصویر (ب): این دیدگاه در تقابل با رویکرد اول این ادعا را که دانش علمی راه کشف واقعیت و دانش عمومی حاصل از زندگی است انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. در برخی از نحله‌های این دیدگاه مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌باشد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۵۲- گزینه «۲»

تشریح عبارت‌ها:

(الف) برخی از پیامدهای کنش، به اراده افراد انسانی وابسته است. به همین دلیل به آن‌ها پیامدهای ارادی می‌گویند. این دسته از پیامدها، خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام بدهد.

(ب) با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی ما به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود. (ج) پدیده‌های تکوینی، پدیده‌هایی هستند که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

(د) فردی به تنهایی و با صدای دلخواه در مکانی مطالعه می‌کند. حال اگر فرد دیگری وارد شود، مطالعه او به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود و پای ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را به میان می‌آورد. او برای رعایت حقوق دیگری (تحقق یک ارزش) باید در حضور دیگران، آرام مطالعه کند. (پیدایش یک هنجار)

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۷، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۲۲ و ۲۳)

۵۳- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

– هنگامی که قاجار – به دلیل اثر پذیری از دولت‌های استعماری – به جای مقاومت در برابر بیگانگان به قراردادهای استعماری روی آوردند مقاومت منفی به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر کرد.

– دولت‌های غربی تلاش کردند تا این انقلاب‌ها را بخشی از فرایند غربی شدن کشورهای عربی معرفی کنند و از همین رو آن را بهار عربی نامیدند. اما این انقلاب‌ها حکایت از بیداری اسلامی دارند. به همین دلیل غرب برای منحرف کردن آن‌ها با تمام توان خود وارد عمل شده است.

– اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان نبود بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۲، ۱۱۶ و ۱۳۰)

۵۴- گزینه «۳»

(فاطمه رضاییان)

بررسی عبارت نادرست:

(الف) حق و باطل بودن آرمان‌ها با آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم در جهان‌های اجتماعی مختلف تعیین نمی‌شوند، اما همواره امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.

(ج) عصبی شدن به بعد نفسانی و غده تیروئید به بعد جسمانی اشاره دارد. بنابراین این مثال تأثیر جهان طبیعی و بعد جسمانی، بر بعد روانی و جهان نفسانی انسان را نشان می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۶، ۵۷ و ۶۸)

۵۵- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ – نوبت اول اردیبهشت‌ماه)

– منظور از یکپارچگی نظام، پیوند میان نقش‌ها، واحدها و ساختارهای اجتماعی، مثل رابطه اقتصاد و سیاست یا علم و سیاست می‌باشد.

– پیامد درهم ریختن نظم پیشین در حکومت منورالفکران، باقی ماندن کشورها در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده بود.

– هرگاه نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۱)

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۱۲)

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۰)

۵۶- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

– مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند. مثلاً در جوامعی که رده‌بندی موقعیت‌های اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.

– تشویق و تنبیه به دو شیوه رسمی و غیررسمی انجام می‌شود؛ شیوه غیررسمی آن بیشتر توسط خانواده، همسالان و عموم افراد جامعه انجام می‌گیرد و آثار و نتایج عمیق‌تری دارد.

– کارمندی که از یک بخش اداره به بخش دیگر منتقل می‌شود، تحرک اجتماعی افقی داشته است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷۹، ۸۳ و ۸۴)

۵۷- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

– حضور مستقیم استعمارگران در کشورهای مستعمره: استعمار قدیم – از زمان رحلت رسول خدا آغاز شد و در طول خلافت اموی، عباسی و عثمانی ادامه یافت: دوران خلافت

– قدرت جامعه اسلامی بر اساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل گرفت: دوران خلافت

– کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان و ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی: استعمار نو

- «تزلزل فرهنگی» هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۰، ۹۱، ۹۳، ۹۸ و ۱۰۱)

۶۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

سیاست دو بعد اصلی دارد؛ یک بعد آن تدبیر و تنظیم امور است که امروزه به قانون کاهش یافته است.

شخصیت و مالکیت و جمع کسانی که منافع و ارزش‌های مشترک دارند. (سازمان) ← عوامل قدرت

قدرت اقناعی ← با تغییر نگرش و اعتقاد فرد تابع قدرت اعمال می‌شود.

مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع امروزی است ← سازمان

(پایه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۶، ۵۹ و ۶۰)

۶۳- گزینه «۳»

(رأیا امیری)

- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی که انسان‌ها برای باهم زندگی کردن می‌پذیرند به وجود می‌آید.

- یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد.

- نادیده گرفتن معنای کنش سبب شده مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شود.

- تنوع و تکثر معانی موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی می‌شود.

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۱، ۳۷، ۳۹ و ۵۰)

۶۴- گزینه «۱»

(مریم فسروی دهنوی)

- سکولاریسم پنهان: شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زند. توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی؛ مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن نمونه‌ای از سکولاریسم پنهان است.

- دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

- زوال عقلانیت ذاتی: از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها

- جهان‌های اسلام، غرب، چین و هند نمونه‌هایی از جهان‌های اجتماعی در عرض هم می‌باشد.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۹ و ۴۹)

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ و ۴۹)

۶۵- گزینه «۴»

(مریم فسروی دهنوی)

بررسی موارد نادرست:

- آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است و آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

- در نیمه اول قرن بیستم با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داورهای ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.

(پایه‌شناسی (۲)، پالش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۳، ۹۶ و ۹۹ و ۱۰۱)

- رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی: فواید علوم طبیعی - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی: فواید علوم انسانی و اجتماعی

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۴، ۲۵، ۲۸ و ۲۹)

(پایه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۵)

۵۸- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) ابوریحان بیرونی در کتاب «تحقیق ما للهند» با روش تفهیمی و تجربی، فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد و با استفاده از روش عقلی، به ارزیابی انتقادی این فرهنگ نیر پرداخت.

ه) عقل نظری، واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند و علوم چون فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را پدید می‌آورد.

تکات مهم درسی:

۱) علوم انسانی و علوم اجتماعی توسط عقل عملی پدید می‌آیند.

۲) ابوعلی مسکویه با نگاهی تبیینی کتاب «تجارب الامم» را در هشت جلد تألیف کرد.

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۷، ۱۱۱، ۱۱۳ و ۱۱۴)

۵۹- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

- اگر فرهنگ عمومی مردم، دینی باشد، قدرت نامشروع مقبول نخواهد بود.

- ظهور قطب فرهنگی جدید پیامد چیست ← الهام گرفتن جهان اسلام از انقلاب اسلامی ایران

- اشتراک آریستوکراسی و الیگارشی ← تعداد حاکمان

- پدیده نسل‌کشی در جهان ← ابعاد هویتی جمعیت

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۸، ۱۲۰، ۱۲۲ و ۱۳۰)

۶۰- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی به علوم اجتماعی ← ^{پیامد} غلبه رویکرد تفسیری و به حاشیه رفتن رویکرد تبیینی

طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی ← ^{علت} نقش انسان‌ها نادیده گرفته می‌شود.

آرمان سیاسی فراماسونرها ← کاسموپولیتسیم

استفاده شرکت‌های بین‌المللی از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی ← ^{علت} شناسایی تغییرات اقتصادی در سطح جهانی

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۸)

(پایه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۷)

۶۱- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است. هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

روان‌شناسی

۶۶- گزینه «۳»

بررسی عبارت‌ها:

(معمبرضا توکلی)

عبارت اول: مطالعه زندگی انسان با رویکرد زیستی اشاره دارد به مطالعه آن با علم تجربی نه به سخن و عمل بزرگان دین.
عبارت دوم: فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است. فرضیه‌ها می‌توانند ضمن اینکه در پاسخ به یک سؤال بیایند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.
عبارت سوم: عبارت مذکور، به درستی به مفهوم پیش‌بینی اشاره دارد که بر اساس توصیف و تبیین کنونی شکل می‌گیرد.
عبارت چهارم: مشاهده و تجربه، رکن اساسی روش علمی است. روش‌های ارائه‌شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آن‌ها در حیطه امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه، استفاده کرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱، ۱۲ و ۱۴ تا ۱۶)

۶۷- گزینه «۱»

تشریح عبارت‌ها:

(هسین سهرابی)

- تعیین اینکه صدای شنیده‌شده چه صدایی است مربوط به مرحله ادراک است.
- عالی‌ترین مرتبه شناخت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است و پایین‌ترین مرتبه شناخت، توجه است.
- هرگاه پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی تکیه داشته باشد، پردازش از نوع ادراکی است اما اگر ویژگی‌های حسی در کنار ویژگی‌های کیفی قرار بگیرد، پردازش ما از نوع مفهومی است.
- این عبارت نیز اشاره به مفهوم ادراک دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۶۸- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

(معمبرضا توکلی)

گزینه «۱»: نادرست است؛ تصویر نشان‌دهنده دوره طفولیت تا بخشی از کودکی اول است.
گزینه «۲»: نادرست است؛ کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالا رفتن از پله‌ها هستند، سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به دست می‌آورند.
گزینه «۳»: نادرست است؛ بازی گروهی مربوط به دوره دبستان است.
گزینه «۴»: درست است؛ توجه نوجوانان، در مقایسه با کودکان، گزینشی‌تر است؛ به عبارتی دیگر توجه گزینشی در کودکی وجود دارد و در نوجوانی به اوج می‌رسد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۴، ۴۷، ۵۱ و ۵۵)

۶۹- گزینه «۲»

بررسی گزینه‌ها:

(معمبرضا توکلی)

گزینه «۱»: فاصله زمانی بین احساس، توجه و ادراک آن قدر سریع است که ما آن را نادیده می‌گیریم. (نادرست)

گزینه «۲»: اطلاعات حافظه خیاط، بیش از هر کس دیگری راجع به لباس و دوخت آن است پس به همین دلیل به آن توجه بیشتری می‌کند. (درست)
گزینه «۳»: این مورد نشان می‌دهد که توجه ما کاملاً آگاهانه نیست و به پدیده آماده‌سازی اشاره دارد. (نادرست)
گزینه «۴»: توصیه مشاور برای کاهش یکنواختی و ثبات نسبی محرک است. (نادرست)

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۰ و ۷۳ تا ۷۶)

۷۰- گزینه «۴»

تصحیح موارد نادرست:

(کوثر دستورانی)

ج) ادراک وضعیت مالی متناسب با زمینه‌ای که آقای حسینی در آن قرار دارد، متفاوت است، بنابراین مثال مد نظر به اثر شکل و زمینه اشاره دارد.
د) توجه به ویژگی‌های حسی یعنی همان پردازش ادراکی؛ افرادی با پردازش ادراکی به خطاهای متنی توجه بیشتری دارند اما افرادی با پردازش مفهومی متوجه خطاهای متن نمی‌شوند چرا که تسلط زیادی به زبان دارند.
(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۸۰، ۸۲، ۸۴ و ۸۵)

۷۱- گزینه «۴»

(هسین سهرابی)

تمرین و بازگویی اطلاعات یکی از شیوه‌های ساده شکل‌گیری حافظه بلندمدت است؛ نه حافظه کاری.
(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۴، ۹۵ و ۹۷)

۷۲- گزینه «۳»

تصحیح عبارت‌های نادرست:

(معمبرضا توکلی)

- در آزمایش ابینگهوس، با گذشت زمان مقدار فراموشی کم می‌شود و بیشترین مقدار فراموشی در ساعات‌های نخست بعد از یادگیری صورت می‌گیرد.
- موفقیت بیشتر در آزمون‌های تستی نسبت به آزمون‌های تشریحی به سبب وجود نشانه‌های بازبانی بیشتر است.
(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۸۴، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۳، ۱۰۶ و ۱۰۷)

۷۳- گزینه «۱»

بررسی عبارت‌ها:

(عادل علیرضایی مقدم)

در عبارت اول، پارسا در مرحله‌ای از حل مسئله قرار دارد که در آن، راه‌حل قبلی به نتیجه نرسیده و به همین خاطر به دنبال جایگزین کردن راه‌حل دیگر به جای راه‌حل پیشین (یعنی مرحله پنجم) است (رد گزینه‌های ۲ و ۳).
در عبارت دوم، معلم نمرات دانش‌آموزان خود را قبل و بعد از به کارگیری راه‌حل مورد نظر باهم مقایسه می‌کند تا ببیند آیا راه‌حل انتخابی‌اش مناسب بوده است یا نه؛ پس مرحله سوم (ارزیابی راه‌حل) را در پیش گرفته است (رد گزینه‌های ۲ و ۳).
در عبارت سوم، احسان برای حل مشکل خود راه‌حلی در پیش گرفته است؛ یعنی در مرحله دوم (به کارگیری راه‌حل مناسب برای حل مسئله) قرار دارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴).
در عبارت چهارم، روانشناس برای درک بهتر خود مسئله (مشکلات مراجعش) تلاش می‌کند و برای این منظور از راهنمایی روانشناسان کمک می‌گیرد؛ پس بیانگر مرحله اول (تشخیص حل مسئله) است (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۷۴- گزینه «۱»

(مفرد عرفان فراهانی)

بررسی عبارت های نادرست:

- عبارت «فاطمه در حال حل پازل است. او ابتدا از گذاشتن قطعات گوشه های پازل شروع می کند تا پیدا کردن قطعات داخلی برایش راحت شود» از روش های حل مسئله، به روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب اشاره دارد، چون ما در حل پازل با گذاشتن هر قطعه، یک قدم به حل مسئله نزدیک می شویم و با توجه به وضعیتی که به آن می رسیم، قدم بعدی را مشخص می کنیم. این روش از روش های اکتشافی حل مسئله است.

- بین حالت عاطفی ناخوشایند ناشی از ناتوانی در حل مسئله (ناکامی) و استفاده از روش های تهاجمی رابطه مستقیم برقرار است.

(روان شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه های ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۷ و ۱۳۰)

۷۵- گزینه «۱»

(فاطمه نبات)

تصمیم گیری آقای شفاعت با وجود اینکه دارای دو اولویت است، اما با توجه به اینکه سال ها است برای این تصمیم گیری آماده می شده، از تصمیمات مهم و پیچیده زندگی اوست. از طرف دیگر درست است که آقای شفاعت برای تصمیم گیری از چند نفر درخواست مشورت کرده است اما در نهایت تصمیم وی یک تصمیم فردی خواهد بود.

(روان شناسی، تفکر (۲) تصمیم گیری، صفحه های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۷۶- گزینه «۲»

(عارله علیرضایی مقدم)

بررسی عبارت ها:

در عبارت اول، پوریا سبک احساسی دارد، چون براساس عواطف و هیجانات زودگذر تصمیم گرفته است. ترس از ناراحت شدن دوستش یک حالت احساسی ناپایدار است (رد گزینه های ۱ و ۳).

عبارت دوم، بیانگر سبک اجتنابی است، زیرا خواستگار تصمیمش را به تأخیر انداخته و به عبارتی «دست، دست کرده است». در این نوع تصمیم گیری فرد قصد دارد تصمیم بگیرد؛ اما تصمیم خود را عقب می اندازد و تعلل می کند (رد گزینه های ۱ و ۳).

در عبارت سوم، سبک تصمیم گیری مهلا از نوع وابسته است؛ یعنی به جای فکر کردن، از دیگری کورکورانه اطاعت کرده است. در این روش دلیل انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته اند، در حالی که انتخاب دیگران ممکن است برای ما انتخاب مناسبی نباشد (رد گزینه های ۳ و ۴).

در عبارت چهارم، سبک تصمیم گیری امیرمحمد از نوع منطقی یا عقلانی است. زیربنای این تصمیم گیری اندیشیدن است و تصمیم گیرنده تمامی راهکارهای ممکن را می سنجد (بخش آخر هر چهار گزینه، صحیح است و گزینه ای رد نمی شود).

(روان شناسی، تفکر (۲) تصمیم گیری، صفحه های ۱۴۳ تا ۱۴۷)

۷۷- گزینه «۳»

(مفرد عرفان فراهانی)

وقتی پرسیده می شود که کدام رفتار ماندگارتر است، باید به درونی و بیرونی بودن انگیزه توجه کنید. رفتار برخاسته از انگیزه درونی، ماندگارتر است.

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه «۱»: نادرست است؛ عبارت «کوهنوردی در شرایط سخت برای کسب مقام ورزشی» اشاره به انگیزه بیرونی دارد و رفتار برخاسته از انگیزه درونی ماندگارتر است.

انگیزه بیرونی	انگیزه درونی
فرد کاری که انجام می دهد به خاطر خود آن کار است.	فرد کاری که انجام می دهد به خاطر خود آن کار است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ در عبارت «حسین برای کاهش استرس خود ورزش می کند ولی محمد ورزش می کند تا وزن خود را کاهش دهد.» به تفاوت در جهت انگیزه اشاره می کند.

جهت انگیزه	شدت انگیزه
انگیزه، مسیر و جهتی را که فرد دنبال می کند را معین می سازد.	انگیزه، میزان انرژی و نیرومندی و شدت رفتار را مشخص می کند.

گزینه «۴»: نادرست است؛ زیستی یا فرازیستی بودن رفتار تعیین کننده شدت رفتار نیست.

(روان شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه های ۱۶۰ تا ۱۶۴)

۷۸- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

الف) تأثیر باورها و نظام ارزشی فرد (عقیده) بر افرادی در شرایط بسیار سخت، باعث نجات آنان شده است.

ب) در ناهماهنگی شناختی که بین باور و رفتار فرد ناهماهنگی وجود دارد، برای رفع تنش یا رفتار فرد عوض می شود و یا به توجیهاتی پرداخته می شود.

ج) در ادراک کنترل ما تمایل داریم همه چیز تحت کنترل و اراده ما باشد و به همین دلیل، فرد در ازدواج دوم خود ادراک کنترل بیشتری دارد.

د) نازنین دچار درماندگی آموخته شده گشته است و به همین دلیل برای ایجاد رابطه دوستی دیگر تلاشی نمی کند.

(روان شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه های ۱۶۵، ۱۶۹ تا ۱۷۱، ۱۷۳، ۱۷۶ و ۱۷۷)

۷۹- گزینه «۲»

(فسین سهرابی)

بررسی عبارت ها:

- سبک زندگی با عوامل خطر ساز بیماری رابطه دارد. (رد گزینه های ۳ و ۴)
- ورزش اثرات پر خوری بر وزن و سلامتی را کنترل می کند. (رد گزینه های ۱ و ۴)
- بیماری ام اس عامل جسمانی ایجاد بیماری روانی افسردگی است. (رد گزینه های ۱ و ۳)

- فشار روانی و ترس از دست دادن دوست عامل روانی ایجاد سردردهای میگرنی است بنابراین قسمت پایانی همه گزینه ها درست است.

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه های ۱۹۱، ۱۹۲ و ۱۹۵)

۸۰- گزینه «۱»

(مفرد حبیبی)

- مقابله به معنای تلاش فرد برای از بین بردن فشار روانی و یا به حداقل رساندن و تحمل آن است.

- تمرین آرام سازی خود از روش های سازگاری بلندمدت است.

- تحقیقات نشان داده است افراد مذهبی، در مقایسه با دیگر افراد، سبک زندگی سالم تری دارند و از رفتارهای پرخطر جنسی، مصرف سیگار، الکل و تغذیه ناسالم اجتناب می کنند. این موضوع اشاره به تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت دارد.

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه های ۱۹۸، ۲۰۱ و ۲۰۴)

زبان عربی

۸۱- گزینه ۳

(مرتضی کاظم شیرووری)

«إِذَا» هرگاه، چون / «فَرَى» (فعل ماضی مجهول) خوانده شود (رد گزینه «۲» / «استمعوا» (فعل امر) گوش فرا دهید (رد گزینه «۱» / «أَنْصِتُوا» سکوت کنید (رد گزینه ۱) / «لَعَلَّ» امید است، شاید (رد گزینه‌های «۱ و «۴» / «تَرْخَمُونَ» (فعل مضارع مجهول) مورد رحمت قرار گیرید (رد گزینه‌های «۱ و «۴»

(ترجمه)

۸۲- گزینه ۴

(ولی بربری - ابهر)

«هذه حصّة» این زنگی است (رد گزینه‌های «۱ و «۳» / «ستکتلم المعلمة» معلّم صحبت خواهد کرد / «واجباتنا المهمة» وظایف مهم ما (رد گزینه «۲» / «أمام المرافق العامة» برابر (مقابل) تأسیسات عمومی (رد گزینه «۳» / «منها» از جمله (رد گزینه «۲» / «المتاحف والهواتف العامة» موزه‌ها و تلفن‌های عمومی / «المستوصفات» درمانگاه‌ها (رد گزینه‌های «۲ و «۳» / «دورات المياه» سرویس‌های بهداشتی (رد گزینه «۳» / «تستمع» (معطوف به «ستکتلم» که مستقبل است): گوش خواهد داد (رد گزینه «۳» / «إلى اقتراحاتنا» به پیشنهادهای ما (رد گزینه «۳»

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۱

(مرتضی کاظم شیرووری)

«أنا» من / «أعلم» (فعل مضارع): می‌دانم (رد گزینه «۲» / «أنت إنسان» که تو انسانی (رد گزینه «۴» / «صَبَّارٌ» (اسم مبالغه): بسیار شکیبا (رد گزینه «۳» / «لا تُحِبُّ» دوست نداری (رد گزینه «۴» / «كُلُّ مُعْجَبٍ بِنَفْسِهِ» هر خودپسندی (رد گزینه‌های «۲ و «۳» / «یَمِشِي» راه می‌رود (رد گزینه «۲» / «مَرَحًا» (حال): شادمانه و با ناز و خودپسندی / «یَتَفَاخَرُ عَلَى الْآخِرِينَ» بر دیگران فخر می‌فروشد (رد گزینه «۲»

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۴

(همیدرضا قاندرامینی - اصفهان)

«كَرَّرَ» تکرار کرد / «شَابَ» جوانی / «إطعام المساكين و الفقراء» خوراک دادن به بیچارگان و نیازمندان (رد گزینه‌های «۱ و «۲» / «يُعِينُ عَلَى» یاری می‌کرد، کمک می‌کرد (رد گزینه‌های «۱ و «۳» / «يُعِينُ» جمله‌ای درباره اسم نکره «شَابَ» است و چون قبل از آن، فعل ماضی «كَرَّرَ» آمده است، به صورت ماضی استمراری (یاری می‌کرد، کمک می‌کرد) ترجمه می‌شود. / «شدائد الدهر» گرفتاری‌های (سختی‌های) روزگار / «فوجدنا» پس یافتیم، پس پیدا کردیم / «فی الشَّابِّ» در آن جوان / «صفات المؤمنين» ویژگی‌های مؤمنان / «جالسناه» با او همنشینی کردیم (رد گزینه‌های «۲ و «۳» / کلمه «همراه» در گزینه‌های «۱ و «۲» نیز اضافی آمده است.

(ترجمه)

۸۵- گزینه ۳

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«ما من إنسانٍ»: هیچ انسانی نیست (رد گزینه‌های «۱ و «۴» / «تَعِيشُ»: که زندگی کند / «إِلَّا و له قصّة» مگر اینکه داستانی دارد (رد سایر گزینه‌ها) / «قد ملأ»: (فعل ماضی معلوم) پُر کرده‌اند (رد گزینه‌های «۲ و «۴» / «أنفَعُ الدروس و العبر»: سودمندترین درس‌ها و عبرت‌ها (رد گزینه «۴»

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۲

(همیدرضا قاندرامینی - اصفهان)

در گزینه «۲»، «مَرَاقَبَة» مفعول مطلق نوعی و دارای مضاف‌الیه است، بنابراین باید به معنای «مثل، مانند» ترجمه شود. همچنین کلمه «همراه» در این گزینه، اضافی آمده است و معادلی در عبارت عربی ندارد. ترجمه صحیح عبارت: از مزرعه تو مثل کشاورزان کوشا مراقبت کردم و لحظه‌ای از آن غفلت نکردم!

(ترجمه)

۸۷- گزینه ۲

(معمور بادربین - یاسوج، سیر ممبرعلی مرتضوی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الحياة قصيرة» (اسم أن + خبر أن) باید به صورت «زندگی، کوتاه است» ترجمه شود.

گزینه «۳»: «ألا تتوقف عن المحاولة» باید به صورت «تلاش را متوقف نکنی، از تلاش دست برداری» ترجمه شود.

گزینه «۴»: «تُخَرَّبُ» فعل مضارع مجهول است و باید به صورت «ویران می‌شود» ترجمه گردد.

(ترجمه)

۸۸- گزینه ۳

(مرتضی کاظم شیرووری)

«دوست صمیمی تو» (ترکیب وصفی - اضافی): صَدِيقُ الْحَمِيمِ (رد گزینه‌های «۱ و «۲» / «همان کسی است که» هو الَّذِي، هو مَنْ / «سخنش» کلامه (رد گزینه «۴» / «دوری از»: الْإِبْتِعَادُ عَنْ / «هر بدی و دشمنی»: أَىَّ (كُلِّ) إِسَاءَةٍ وَ غَدَوَانٍ (رد گزینه «۴» چون جابه‌جا آمده است. / «استوار باشد»: يَكُونُ قَائِمًا / «زیرا»: لِأَنَّ / «از بدی»: مِنَ الْإِسَاءَةِ، مِنَ الشَّرِّ / «دشمنی درو خواهی کرد»: سَتَحْصُدُ الْعَدَاوَةَ، سَوْفَ تَحْصُدُ الْعَدَاوَةَ (رد گزینه‌های «۱ و «۴»

(ترجمه)

۸۹- گزینه ۱

(مرتضی کاظم شیرووری)

آیه شریفه در این گزینه (بی‌گمان خداوند دارای بخشش بر مردم است)، «بخشش گسترده خداوند» را بیان می‌کند، در حالی که عبارت مقابل آن، مفهوم متفاوتی دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مفهوم: «دوری از نفاق»

گزینه «۳»: مفهوم: «پست و فرومایه بودن دنیا»

گزینه «۴»: مفهوم: «خدا به کارهای نیک پاداش می‌دهد»

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

فضای مجازی (یکی) از پدیده‌هایی است که توجه پژوهشگران را به خود جلب می‌کند تا پیرامون آثارش بر جامعه بشری مطالعه کنند. پس باید بدانیم تعداد کاربران اینترنت امروزه از سه میلیارد کاربر تجاوز می‌کند، ولی (در واقع) بر بیش‌تر از نود درصد ساکنان زمین اثر دارد این بدان معناست که ما باید بیش‌تر تلاش کنیم تا فرهنگ جامعه‌مان را در شیوه استفاده از این تکنولوژی جدید بالا ببریم همانگونه که باید به فرزندانمان از کودکی یاد بدهیم تا از آن به بهترین شکل در زندگی‌شان استفاده کنند. استفاده از کتاب‌های الکترونیکی یکی از راه‌های بهبود استفاده از اینترنت و فضای مجازی است زیرا آن‌ها مجموعه‌ای از دانش‌های سودمند و مطمئن هستند که به ما، بیش‌تر از اطلاعات سطحی‌ای که از طریق اینترنت با آن رو به رو می‌شویم، سود می‌رسانند و نیز برای ما این امکان وجود دارد که این کتاب‌ها را مانند کتب چاپی مطالعه کنیم!

۹۰- گزینه «۱»

(امیر رضائی رهبر)

گزینه «۱» می‌گوید: بیش‌تر مردم از اینترنت تأثیر می‌پذیرند اگرچه از آن استفاده نکنند؛ که در متن هم اشاره شد «بیش از نود درصد!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تعداد کسانی که تحت تأثیر اینترنت هستند از کاربران آن بیش‌تر است!

گزینه «۳»: پژوهشگران بر آثار پدیده فضای مجازی مطالعه و پژوهش می‌کنند نه عموم کاربران اینترنت!

گزینه «۴»: در متن نگفته است که اکثر کاربران اینترنت از کتاب‌های الکترونیکی استفاده می‌کنند!

(درک مطلب)

۹۱- گزینه «۲»

(امیر رضائی رهبر)

بر اساس متن روشن است که: شیوه استفاده از هر چیز مهم‌تر از کمیت و مقدار استفاده از آن است!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کلمه «فقط» اشکال دارد!

گزینه «۳»: کلمه «جمع» اشکال دارد؛ اگر «اکثر» بود قابل قبول‌تر بود چراکه در متن اشاره شده است که بر بیش‌تر از نود درصد مردم تأثیر دارد نه بر صد درصد آنان!

گزینه «۴»: کلمه «کل» اشکال دارد!

(درک مطلب)

۹۲- گزینه «۳»

(امیر رضائی رهبر)

در متن گفته نشده که اعتبار کتب الکترونیکی از کتب چاپی بیش‌تر است!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: امکان مطالعه برای مردم!

گزینه «۲»: فایده و سود در آن‌ها برای خوانندگان و کاربران!

گزینه «۴»: نقش آن‌ها در بهتر کردن استفاده از اینترنت!

(درک مطلب)

۹۳- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرفی)

«من باب تفعّل» نادرست است؛ «یؤثّر» فعل مضارع از باب تفعیل (مصدر «تأثیر») است.

(تفیل مرفی و اعرابی)

۹۴- گزینه «۱»

(سیر مفعولی مرفی)

«اسم مبالغه» نادرست است؛ «سُكَن» جمع مکسر «ساکن» است و اسم فاعل محسوب می‌شود.

(تفیل مرفی و اعرابی)

۹۵- گزینه «۲»

(عمار تافیش)

«المُراقِبین» جمع مذكر سالم است و لذا حرکت «ن» در آخر آن باید فتحه باشد (المُراقِبین).

(فبط مرکبات)

۹۶- گزینه «۲»

(ولی بری - ابهر)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أماکن» جمع است و معدود عددهای ۳ تا ۱۰ نیز به صورت جمع می‌آید و درست است، در این گزینه، «یومینِ اثنین» هم با هم مطابقت دارند.

گزینه «۲»: پس از عدد ۱۲ معدود به صورت جمع آمده و نادرست است (معدود عددهای ۱۱ تا بی‌نهایت به صورت مفرد می‌آید).

گزینه «۳»: پس از عدد ۲۳ معدود مفرد آمده و درست است و «محافظات» نیز جمع است که برای عدد ۴، درست است.

گزینه «۴»: پس از عدد ۷۵ و هجین پس از عدد ۱۱، معدود به صورت مفرد آمده و درست است.

(عذر)

۹۷- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرفی)

می‌دانیم برای مقایسه دو اسم (چه مذكر و چه مؤنث) از وزن «أفعل» استفاده می‌شود؛ بنابراین در گزینه «۴»، «سُفلی» نادرست است و باید «أسفل» بیاید.

(قواعد اسم)

۹۸- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، حرف «لم» ی را می‌خواهد که زمان فعل را تغییر دهد؛ به عبارت دیگر، باید به دنبال گزینه‌ای باشیم که در آن «لم» آمده باشد، نه «لیم»! این اتفاق در گزینه «۲» افتاده است: لَم یُحَقِّقْ (ترجمه عبارت: پیشرفت را محقق نکرد مگر کسی که با اشتیاق، برای ساختن آینده‌ای درخشان تلاش می‌کند!)

تکته مهم درسی:

حرف «لم» بر سر فعل مضارع می‌آید و زمان آن را به ماضی ساده منفی یا ماضی نقلی منفی تغییر می‌دهد. مراقب باشید آن را با «لیم» به معنای «چرا» که تأثیری بر زمان فعل ندارد، اشتباه نگیرید!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه چون نون فعل حذف نشده است، پس «لیم» چرا داریم نه «لم».

گزینه «۳»: در این عبارت، بعد از «لم»، فعل «تحدث» آمده که ماضی است، پس در این گزینه «لیم» چرا داریم نه «لم».

گزینه «۴»: با توجه به اسلوب عبارت و اینکه دو حرف نفی نمی‌توانند کنار هم بیایند، پس در این گزینه نیز «لیم» داریم نه «لم».

(قواعد فعل)

۹۹- گزینه «۳»

(معمور یاربرین - یاسوج)

در این گزینه، «إنّ»، «تقدماً» (مفعول مطلق تأکیدی) و همچنین «إلّا» در معنای «فقط» (مستثنی منه محذوف) همگی برای تأکید هستند. (سه مورد)

موارد تأکید در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «إنّ» (یک مورد)

گزینه «۲»: «إنّ» و «إجتهداً» (مفعول مطلق تأکیدی) (دو مورد)

گزینه «۴»: «إنّ» و «إرشاداً» (مفعول مطلق تأکیدی) (دو مورد)

(مفعول مطلق)

۱۰۰- گزینه «۲»

(ولی بربری - ابهر)

«سمیه» در این گزینه، منادا است. (ترجمه عبارت: ای سمیه برای چه با همشاگردی‌ای که هیچ هدفی ندارد، همنشینی می‌کنی؟!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سمیه» مفعول و «أخت» منادا است.

گزینه «۳»: «سمیه» مبتدا است و فعل بعدش، نفی مضارع است نه نهی.

گزینه «۴»: «سمیه» مضاف‌الیه و «أم» منادا است.

(اسلوب نرا)

تاریخ

۱۰۱- گزینه «۴»

(حسین سهرابی)

مطالعه دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ عمدتاً متکی به کاوش‌های علم باستان‌شناسی است.

(تاریخ (۱)، باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۰۲- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

جمهوری رم در سال‌های میان ۵۰۹ تا ۲۶۴ قبل از میلاد، با شکست رقیبان و دشمنان خود، گسترش پیدا کرد و بر سرتاسر شبه‌جزیره ایتالیا مسلط شد. در این دوره، تشکیلات حکومتی و نهادهای سیاسی جمهوری رم تکامل یافت.

تکته مهم درسی:

گزینه‌های «۱» و «۴» در فاصله سال‌های ۲۶۴ تا ۱۴۶ قبل از میلاد رخ دادند.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه ۵۶)

۱۰۳- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا)

هر دو تصویر مربوط به آثار دوره اشکانیان است. (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)، از طرفی، پیشرفت در هنر گنبدسازی مربوط به دوره ساسانیان است. (رد گزینه «۱»). در دوره اشکانیان، هنرمندان در ابتدا دنباله‌روی دستاوردهای فرهنگی و هنری یونان بودند اما با گذشت زمان، نفوذ فرهنگ و هنر یونانی را کاهش دادند.

(تاریخ (۱)، هنر و معماری، صفحه‌های ۱۴۷، ۱۴۹، ۱۵۰ و ۱۵۲)

۱۰۴- گزینه «۲»

(هیبه مهبی)

«الف» و «ج»: یکی از ویژگی‌های مهم تمدن ایلام و عصر مغول - تیموری، مغولان مقام و منزلت والای زنان و حضور چشمگیری آنان در مراسم رسمی سیاسی و دینی است. (ب) موقعیت زنان در زمان ساسانیان براساس بخش‌هایی از کتاب اوستا پایین‌تر از مردان قرار داشت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی، صفحه‌های ۷۹ و ۱۱۴)

(تاریخ (۲)، حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری، صفحه ۱۲۱)

۱۰۵- گزینه «۴»

(معمور ابوالحسنی)

هر دو برای رسیدن به قدرت، دارای رقیب و مدعی بودند:

- منصور، پس از برادرش سفاح، به خلافت رسید و عموهایش را که مدعی خلافت و جانشینی سفاح بودند، از مناصبی که داشتند خلع کرد.

- هارون دو پسرش (امین و مأمون) را به ترتیب به عنوان ولیعهد برگزید، اما امین پس از رسیدن به خلافت برادرش را از ولیعهدی کنار زد، و مأمون برادرش را با تدبیر ایرانیان شکست داد و خلیفه شد.

هر دو دستور به قتل حداقل یک ایرانی داده اند:

- منصور پس از رسیدن به قدرت، دبیر عموهایش که مدعی خلافت بودند را (ابن مقفع یا روزه ایرانی) به قتل رساند، وی همچنین ابومسلم خراسانی را با وجود خدمات زیادی که به خلافت عباسیان کرده بود، ناجوانمردانه کشت. - مأمون تحت تأثیر بزرگان عرب در بغداد، وزیر خود، فضل بن سهل (که وزیر ایرانی بود) را به قتل رساند و برادرش را خانه‌نشین کرد.

(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۶۶، ۶۷ و ۶۹)

۱۰۶- گزینه «۳»

تشریح موارد نادرست:

ب) شاه اسماعیل ابتدا به نبرد با ازبکان پرداخت و شیبیک خان سرکرده آن‌ها را کشت. سپس مهیای نبرد با سپاه عثمانی شد.
د) ایران در زمان شاه عباس اول، فاقد نیروی دریایی بود اما سپاه صفوی با کمک کشتی‌های انگلیسی توانست سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس را آزاد کند.

(تاریخ (۲)، تحولات سیاسی، اقتضای ایران در دوره صفوی، صفحه‌های ۱۳۷، ۱۴۰، ۱۴۲ و ۱۴۴)

۱۰۷- گزینه «۱»

تشریح گزینه‌های نادرست:

ب) شارلمانی با جنگ‌های پی‌درپی که با خونریزی بسیار همراه بود، بخش اعظم اروپای غربی و مرکزی را تا سال ۸۰۰ میلادی تحت سلطه خود درآورد.

پ) او همانند پدر و نیای خود با پاپ متحد شد و از او در برابر دشمنان و رقیبانش پشتیبانی کرد. پاپ نیز لقب امپراتور مقدس روم را به او داد. پس از مرگ شارلمانی در ۸۱۴ میلادی، اسقف‌ها و پاپ به علت آشفتگی اوضاع، مدعی حقوق سیاسی و قدرت دنیوی شدند و در مواقعی با شاهان و امپراتوران به رقابت و کشمکش پرداختند.

ث) شارلمانی برای اداره قلمرو خود، نهاد اداری دوران امپراتوری روم، موسوم به کومس یا کنت را احیا کرد.

(تاریخ (۱)، آیین کشورداری، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

(تاریخ (۲)، قرون وسطا، صفحه‌های ۱۶۲، ۱۶۳ و ۱۷۱)

۱۰۸- گزینه «۲»

تشریح عبارت‌ها:

الف) منابع دست اول غیرمکتوب

ب و ج و د) منابع دست اول مکتوب

(تاریخ (۱)، زبان، علم و آموزش، صفحه ۱۴۰)

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۹۶، ۱۳۲ و ۱۴۹)

۱۰۹- گزینه «۱»

(معمد ابوالحسنی)

(۱): ترکمنچای (۲): آخال (۳): پاریس (۴): گلستان (۵): گلد اسمیت

به موجب عهدنامه (۳) یعنی پاریس، افغانستان و هرات از ایران جدا شدند.

نکته مهم درسی:

به موجب عهدنامه (۵) یعنی گلداسمیت، مناطقی از سیستان و بلوچستان از ایران جدا شدند و به خاک هندوستان اضافه شدند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۱۱۰- گزینه «۴»

بررسی موارد نادرست:

الف) توسعه مناطق تحت نفوذ در اروپا باعث بالا رفتن سطح تنش بین آلمان و همسایگان اروپایی‌اش شد.

ج) امپراتوری آلمان با تأسیس و توسعه مدارس و دانشگاه‌ها، برپایی صنایع جدید و بسط شبکه حمل و نقل ارتباطات خیلی زود به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت تبدیل شد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۱۱- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

گروه «هیئت‌های مؤتلفه اسلامی» پس از تبعید امام خمینی به ترکیه مبارزه مسلحانه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار داد و حسنعلی منصور، نخست‌وزیر وقت را ترور کرد. مردم قم در ۱۹ دی ۱۳۵۶ در پی انتشار مقاله توهین‌آمیز علیه امام خمینی در روزنامه اطلاعات قیام کردند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۷)

۱۱۲- گزینه «۱»

(علیرضا پدرا)

نویسنده مذکور، در مرحله «شناسایی منابع» با دشواری مواجه شده است، زیرا در این مرحله، پژوهشگر بررسی می‌کند که منابع در دسترس وی تا چه اندازه در نقل رویدادها دقت و صداقت داشته‌اند.

این مرحله، بعد از «تدوین پرسش‌های تحقیق» و قبل از «گردآوری و تنظیم اطلاعات» انجام می‌گیرد.

(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۵ تا ۷)

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

۱۱۳- گزینه «۳»

ترتیب درست رویدادها:

ث) پیروزی شاپور یکم در جنگ با رومیان و اسارت امپراتور روم والریانوس
ت) گوش‌مالی اعراب متجاوز به شهرها و آبادی‌های ایران در طی یک عملیات نظامی در زمان شاپور دوم

ب) تصرف نیشابور توسط طغرل سلجوقی و انتخاب آن به عنوان پایتخت (در سال ۴۲۹ هجری قمری)

الف) شکست مسعود غزنوی از سلجوقیان (در سال ۴۳۱ هجری قمری) در نبرد دندانقان

پ) پروس برای اتحاد سرزمین‌های آلمانی و تأسیس امپراتوری آلمان با کشورهای دانمارک، اتریش-مجارستان و فرانسه جنگید و آن‌ها را شکست داد. (پیش از تأسیس آلمان در سال ۱۸۷۱ میلادی)

ج) در پی قتل ولیعهد اتریش در بوسنی، اتریش به حکومت صربستان اعلان جنگ کرد. (در سال ۱۹۱۴ میلادی)

(تاریخ (۱)، اشکانیان و ساسانیان، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

(تاریخ (۲)، ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و فوارزمشاهی، صفحه ۱۰۲)

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۸۱ و ۸۴)

جغرافیا

۱۱۴- گزینه «۴»

(معمد ابوالحسنی)

ژئومورفولوژی: جغرافیای طبیعی

سنجش از دور: فنون جغرافیایی

جغرافیای آب‌ها: جغرافیای طبیعی

کارتوگرافی (نقشه‌کشی): فنون جغرافیایی

جغرافیای روستایی: جغرافیای انسانی

جغرافیای زیستی: جغرافیای طبیعی

روش‌های کمی در جغرافیا: فنون جغرافیایی

(جغرافیای ایران، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۱۳)

۱۱۵- گزینه «۳»

(مریم فسروی رهنوی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: ورود توده هوای سودانی در دوره سرد سال می‌باشد.
گزینه «۲»: جهت ورود توده هوای سبیری شمال و شمال شرق کشور می‌باشد.

گزینه «۴»: توده هوای گرم و خشک باعث افزایش شدید دما می‌شود.
(پغرافیا ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۹)

۱۱۶- گزینه «۳»

(مهمر معری یعقوبی)

تشریح عبارت نادرست:

ج) برای اندازه‌گیری رشد طبیعی جمعیت، میزان موالید و مرگ و میر در یک سال مشخص از هم کم می‌شود. سپس بر تعداد کل جمعیت کشور تقسیم می‌شود و در نهایت در عدد ۱۰۰ ضرب می‌شود. بر اساس فرمول مذکور، نرخ رشد کشور A را در دو سال ۲۰۱۵ و ۲۰۲۰ به ترتیب می‌شود ۲/۵ و ۴ درصد. { دو برابر نشده است. }

(پغرافیا ایران، ویژگی‌های جمعیت ایران، صفحه‌های ۶۵، ۶۶ و ۶۹)

۱۱۷- گزینه «۲»

(هیبه مهبی)

الف) سکونتگاه عشایری است که در پایین‌ترین قسمت هرم سلسله مراتب سکونتگاه واقع می‌شود.

ب) سکونتگاه روستایی که در میانه هرم سلسله مراتب سکونتگاه قرار می‌گیرد.

ج) بیانگر یک سکونتگاه شهری است که در رأس هرم واقع می‌شود.

(پغرافیا ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۱)

(پغرافیا (۲)، نوامی اقتصادی (کشاورزی و صنعت)، صفحه ۸۴)

(پغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مهمر ابوالمنینی)

این مورد فقط در نواحی بیابانی وجود دارد، چرا که آسمان در نواحی بیابانی صاف و بدون ابر است.

(پغرافیا (۲)، نوامی زیستی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۲)

۱۱۹- گزینه «۲»

(علیرضا پدرازی)

مشهد در شرق قزوین قرار دارد، پس اذان مغرب آن زودتر است. (رد گزینه‌های «۳» و «۴»). از طرف دیگر، اختلاف طول جغرافیایی دو شهر، ۱۰ درجه است، بنابراین:

$$\frac{10}{15} \times 60 = 40 \text{ دقیقه}$$

پس اختلاف اذان مغرب آن‌ها، باید ۴۰ دقیقه باشد. (رد گزینه «۱»)

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیایی (۲)، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۶)

۱۲۰- گزینه «۳»

(هیبه مهبی)

تصویر مربوط به مرزهای پیشستاز (قبل از سکونت) است، این مرزها از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.

(پغرافیا (۲)، کشور، یک تاهیه سیاسی، صفحه‌های ۱۳۲ و ۱۳۳)

۱۲۱- گزینه «۴»

(مریم فسروی رهنوی)

الف) کشورهای چندتکه: اندونزی

ب) کشورهای دنباله‌دار: تایلند

ج) کشورهای طویل: شیلی و نروژ

(پغرافیا (۲)، ژئوپلیتیک، صفحه ۱۵۰)

۱۲۲- گزینه «۳»

(هیبه مهبی)

الف) فعالیت اقتصادی نوع اول (زراعت)

ب) فعالیت اقتصادی نوع اول (کشاورزی)

ج) فعالیت اقتصادی نوع سوم (خدمات)

د) فعالیت اقتصادی نوع سوم (حمل و نقل)

(پغرافیا ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۸۹، ۹۰ و ۹۶)

(پغرافیا (۲)، نوامی اقتصادی (کشاورزی و صنعت)، صفحه ۸۴)

۱۲۳- گزینه «۳»

(هسین سهرابی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) تعداد بزرگراه‌ها و آزادراه‌های کشور نسبت به یک دهه قبل به ترتیب سه و دو برابر شده است.

د) هزینه حمل قطار در مسافت‌های طولانی کمتر از جاده است.

(پغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه‌های ۴۵، ۴۶ و ۴۸)

۱۲۴- گزینه «۲»

(علیرضا پدرازی)

موارد داده‌شده را بررسی می‌کنیم:

الف) شعبه اصلی شرکت، در کشورهای مرکز (پیشرفته) است.

ب) طراحی و فناوری علمی تولید، در کشورهای مرکز (پیشرفته) است.

ج) مزیت نسبی در نظام مالیاتی، در کشورهای پیرامون (کشورهای کمتر توسعه‌یافته) است.

(پغرافیا (۲)، نوامی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی)، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۷)

۱۲۵- گزینه «۲»

(هسین سهرابی)

عبارت‌های «الف» و «ج» به روش‌های سازه‌ای و عبارت‌های «ب» و «د» به روش‌های غیرسازه‌ای مدیریت پیش از وقوع سیل اشاره دارد.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

فلسفه و منطق

۱۲۶- گزینه «۴»

(غیروز نژادنیف - تبریز)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گازگرفتگی ممکن است از یک حیوان باشد یا گاز شهری.

گزینه «۲»: سیر خوردن می‌تواند در برابر گرسنگی باشد یا سبزی سیر.

گزینه «۳»: ارزشمندی خون تو یا خونه تو. (این مورد مغالطه نگارشی دارد؛ «خونه‌ت» به معنای «خانه تو» باید به این شکل نوشته شود تا احتمال برداشت معانی مختلف نداشته باشد).

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۱۳، ۱۱۴ و ۱۱۶)

۱۲۷- گزینه ۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

الف) بین دو مفهوم «صدای آن پرنده» و «طعم این غذا» نسبت تباین برقرار است. دقت کنید که این دو مفهوم جزئی نیستند؛ «صدای آن پرنده» می‌تواند گوش‌نواز باشد یا گوش‌خراش، «طعم این غذا» هم می‌تواند خوشمزه، بدمزه، شور و... باشد. پس هر دو مفهوم‌هایی کلی‌اند و می‌توانند مصادیق متعدد داشته باشند.

ب) مثلاً مفهوم «شوهر مریم خانم» نمونه‌ای از این مفهوم است که مفهومی کلی است، چون مریم خانم می‌تواند چند شوهر داشته باشد.

ج) مفاهیم جزئی فقط و فقط می‌توانند یک مصادیق داشته باشند، اما مفاهیم کلی می‌توانند مصادیق متعدد واقعی یا فرضی داشته باشند.

د) مفهومی که واجب‌المصادق است واجب‌الوجود است و مفهومی کلی است و «الله» اسم جلالی و جزئی است؛ لذا نسبتی بین آن‌ها برقرار نیست.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۱۲۸- گزینه ۴»

(پرگل رهمی)

در قاعده عکس مستوی، اگر یک قضیه صادق باشد، در برخی موارد می‌توان با جابه‌جایی موضوع و محمول به یک قضیه جدید اما هم‌ارز رسید. این قاعده تنها در مورد قضایای موجبه کلیه، موجبه جزئی و سالبه کلیه کاربرد دارد.

گزینه ۱: «سالبه کلیه به سالبه کلیه عکس شده است (معتبر است).

گزینه ۲: «موجبه کلیه به موجبه جزئی عکس شده است (معتبر است).

گزینه ۳: «موجبه جزئی به موجبه جزئی عکس شده است (معتبر است).

گزینه ۴: «سالبه جزئی است که عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد. پس این گزینه نادرست است.

(منطق، اکلام قضایا، صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

۱۲۹- گزینه ۳»

(علی معزی)

در عکس مستوی شاهد بقای کیف به حال خود هستیم. ضمناً هر دو قضیه باید صادق باشند.

(منطق، اکلام قضایا، صفحه ۶۸)

۱۳۰- گزینه ۳»

(مسین آفونری راهنماچی)

تقابل صادق یک قضیه کاذب همواره از رابطه تناقض به دست می‌آید، برای سالبه جزئی از طریق رابطه تداخل تحت تضاد هم می‌توان به تقابل صادق آن رسید. یعنی مقدمه اول یکی از این دو است:

۱- هر الف ب است. (متناقض قضیه اول در صورت سؤال)

۲- بعضی الف ب است. (متداخل تحت تضاد قضیه اول در صورت سؤال)

حال دو قیاس تشکیل می‌شود که البته هر دو یک نتیجه دارند:

مقدمه اول:	هر الف ب است.	بعضی الف ب است.
مقدمه دوم:	هر الف ج است.	هر الف ج است.
نتیجه	بعضی ب ج است.	بعضی ب ج است.

(منطق، اکلام قضایا و قیاس اقترانی، ترکیبی)

۱۳۱- گزینه ۴»

(علی معزی)

اگر جای مقدمات را در شکل اول عوض کنیم به شکل چهارم تبدیل نمی‌شود، زیرا نتیجه ثابت است؛ دقت داشته باشید که موضوع نتیجه را از مقدمه اول می‌گیریم و محمول نتیجه را از مقدمه دوم می‌گیریم. لذا در صورتی جابه‌جایی مقدمات در شکل اول باعث تبدیل آن به شکل چهارم می‌شود که جای موضوع و محمول نتیجه هم تغییر کند.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۳۲- گزینه ۲»

(غیروز نژارتیف - تبریز)

در مغالطه مسموم کردن چاه فرد ویژگی‌های ناشایستی را به یک نظریه یا پیروان آن نسبت می‌دهد تا کسی جرئت نکند آن موضع را اتخاذ کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مغالطه توسل به احساسات (تطبیع)

گزینه ۳: «زیر کلمات «دانشگاه‌های دولتی» خط کشیده شده است و کلمات «آزاد و پیام‌نور» داخل پرانتز نوشته شده‌اند، بنابراین شخص در مورد کیفیت مؤسسه مزبور و قبولی‌های آن اغراق کرده است. (مغالطه بزرگ‌نمایی)

گزینه ۴: «مغالطه تله‌گذاری

(منطق، سنجشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۳۳- گزینه ۳»

(مهمد رضایی‌بغا)

استقامت و پایداری متفکران حق‌طلب و دلسوز، بالاخره مؤثر واقع می‌شود و باطل بودن آن افکار و عقاید با درخشش حقیقت، به تدریج نمایان می‌گردد و بسیاری از مردم عقاید باطل خود را کنار می‌گذارند و به حقیقت رو می‌آورند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند؛ نه اینکه کلاً هیچ سخنی را نپذیرد.

گزینه ۲: «از آن‌جا که عقاید و افکار باطلی که به‌صورت عادت درآمد‌دهاند، عموماً مورد پذیرش مردم است، در ابتدا مردم سخنان متفکران را نمی‌پذیرند و حتی دیدگاه آن متفکران را باطل و انحرافی می‌نامند.

گزینه ۴: «عقایدی که به صورت عادت درآمد‌دهاند، می‌توانند درست یا نادرست باشند و وظیفه فیلسوف حقیقی ارزیابی این عقاید است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۳۴- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

استدلالی که در ابتدا بیان شده است دچار مغالطه عدم تکرار حدوسط به لحاظ معنایی است که فلسفه از این توانایی منطق (دوری از مغالطه) کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های فلسفی درست را از تفکرات غلط تشخیص دهد و راه رسیدن به اعتقادات درست هموار گردد. اندیشه یکی از مخاطبان در خصوص ادعای آن فرد و اینکه ابتدا درستی و نادرستی آن استدلال را بررسی می‌کند تا بعداً آن را بپذیرد یا رد کند، اشاره به فایده دوم تفکر فلسفی یعنی استقلال در اندیشه دارد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۱۳۵- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

ملتوس در پاسخ به سؤال سقراط که گفت: آیا تو معتقدی که من خداپرست نیستم؟ پاسخ داد: بله تو منکر خدایان هستی. و سقراط در استدلال خود برای اثبات باور خود به خداوند از پذیرش صفات «علم، قدرت و عدالت فوق بشری» به پذیرش وجود خداوند اذعان دارد یعنی از معلول به علت حرکت کرده است. همانند استدلال گزینه ۲ «که از معلول (افزایش حجم) به علت (بالا رفتن درجه حرارت) رسیده است.

(فلسفه یازدهم، زندگی بر اساس اندیشه، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۱۳۶- گزینه ۴»

بررسی همه گزینه‌ها:

گزینه ۱» عقل هم ممکن است اشتباه کند. مثل مغالطه‌هایی که هنگام استدلال قیاسی مرتکب می‌شویم.
گزینه ۲» هم عقل و هم حس ابزارهایی برای شناخت باواسطه هستند. تنها وحی و قلب بی‌واسطه ما را به شناخت می‌رسانند.
گزینه ۳» هم وحی و هم قلب موجب شناخت بی‌واسطه می‌شوند. تفاوت این دو در خطاناپذیری شناخت وحیانی است.
گزینه ۴» گزینه درستی است؛ چرا که وحی خطاناپذیر است و در آن هیچ‌گونه دخل و تصرفی از جانب پیامبر راه ندارد.
(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۵)

۱۳۷- گزینه ۴»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» همه تجربه‌گرایان لزوماً تنها تجربه را قبول ندارند، بلکه برخی از آن‌ها عقل را نیز دارای کارکردهایی می‌دانند؛ آن‌ها برای تجربه اهمیت بیشتری قائل بودند.
گزینه ۲» این جمله یک قانون کلی نیست بلکه نظر و اعتقاد بیکن است.
گزینه ۳» کانت را بر طبق متن کتاب نمی‌شود عقل‌گرای کامل دانست، زیرا کتاب درسی تفکر کانت را در تعادل بین عقل‌گرایی و تجربه‌گرایی می‌داند.
(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۳۸- گزینه ۱»

برای جلوگیری از خطا، ابتدا وجه اشتراک را در قسمت اول همه گزینه‌ها بررسی می‌کنیم سپس به سراغ وجه اختلاف می‌رویم:
گزینه ۱» فعل اخلاقی، فعلی است که در ارتباط با سعادت است یعنی یا در جهت آن (فضیلت) یا خلاف جهت آن (رذیلت) پس معیار «در جهت سعادت بودن» جامع نیست و از نظر هر دو فیلسوف فعل اخلاقی این‌گونه تعریف نمی‌شود. ✓

گزینه ۲» این نظر ارسطو است ولی افلاطون چنین نظری را مطرح نکرده است. البته چون افراط و تفریط عقلاً امور ناپسندی هستند حتماً افلاطون هم پرهیز از آن‌ها و رعایت اعتدال را شرط لازم فضیلت‌مندی هر قوه می‌داند ولی اینکه صرفاً همین رعایت حدوسط برای فضیلت کافی است نظر ارسطو است، نه افلاطون. ✗

گزینه ۳» هر دو این دیدگاه را قبول دارند. زیرا عدالت بین قوا را افلاطون مطرح می‌کند و ارسطو نیز نظر او را می‌پسندد و اعتدال در هر قوه نیز قطعاً شرط لازم فضیلت هر قوه است، چرا که عقل انسان، افراط و تفریط را پسندیده نمی‌شمارد. ✓

گزینه ۴» مورد قبول هر دو است زیرا فقط عقلی که به اندازه کافی رشد کرده و دارای حکمت است، می‌تواند تشخیص درستی از فضایل داشته باشد. ✓

بررسی قسمت دوم گزینه‌ها (وجه اختلاف):

گزینه ۱» افلاطون شهود قلبی را قبول دارد و معتقد است با شهود می‌توان حقایق عالم مثل را درک کرد. از طرفی هر حقیقتی از جمله فضایل در اصل در عالم مثل تحقق دارند و آنچه در این جهان می‌بینیم سایه و بدل حقیقت است. بنابراین افلاطون امکان شهود قلبی فضایل را می‌پذیرد. هر چند از نظر او برای رسیدن به فضیلت (نه صرفاً ادراک آن) هدایت‌گری عقل و حاکمیت آن بر دیگر قوا ضروری است. اما ارسطو شهود قلبی را قبول ندارد. ✓

گزینه ۲» نام‌گذاری عقل به عملی و نظری بر اساس کارکرد، ابتکار ارسطو بود و در زمان افلاطون وجود نداشت. ✓

گزینه ۳» هیچ‌کدام از این دو فیلسوف این دیدگاه را قبول ندارند. ✗
گزینه ۴» هر دو قبول دارند زیرا از رذایل مشهور قوای وجودی انسان (عقل، شهوت و غضب)، اموری مثل سفاهت، شره، جربزه، خمودی، تهور و ترس است که افراط یا تفریط در این قوا محسوب می‌شوند. ✗
(فلسفه یازدهم، انسان مویبر افلاک‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۳۹- گزینه ۴»

همه موارد صحیح هستند به‌جز گزینه ۴» چون وجود و ماهیت دو مفهوم مختلف از یک موجود هستند و نه اجزای تشکیل‌دهنده موجودات.
(فلسفه دوازدهم، هستی و هستی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۴۰- گزینه ۴»

معنای اول اتفاق، مستلزم نفی علیت یا نفی ضرورت علی و معلولی است. پس وقتی با وجود علت ناقصه مانند چاقو و آشپز، انتظار آماده شدن غذا را داریم، نفی علیت را پذیرفته‌ایم. معنای دوم اتفاق، نفی سنخیت میان علت و معلول است. پس وقتی تمرینات ورزشی انجام می‌دهیم و توقع رشد کردن نمره فلسفه را داریم، نفی سنخیت را پذیرفته‌ایم؛ چون تناسبی میان آن‌ها نیست.
(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از جهان، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۴۱- گزینه ۳»

هیوم می‌گوید؛ مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی برهان نظم است که از تجربه گرفته شده است اما این برهان نیز توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. یکی از دلایل این ناتوانی این است که بر اساس نظم موجود در جهان تنها می‌توان وجود یک ناظم و مدبّر را اثبات کرد نه یک خالق نامتناهی و واجب‌الوجود بالذات را.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» این گزینه به درستی استدلال عقلی دکارت درباره اثبات خدا را بیان کرده است.

گزینه ۲» کانت برخلاف سایر فیلسوفان عقل‌گرا مسیر متفاوتی در اثبات خدا در پیش گرفت و از مسیر اخلاق سعی در اثبات ضرورت وجود خدا داشت.

گزینه ۴» به نظر جیمز دلیل وجود خدا را می‌توان در تجربه‌های فردی درونی یافت.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۸)

۱۴۲- گزینه ۳»

ساختار برهان فارابی و برهان حرکت ارسطو دقیقاً شبیه هم است و تنها تفاوت در این است که فارابی به وجودهایی نظر می‌کند که محتاج به علت هستند و بر اساس امتناع تسلسل علل نامتناهی به اثبات یک علت غیرمعلول می‌رسد، ولی ارسطو به حرکت نظر می‌کند که نیاز به محرک دارد و بر اساس امتناع تسلسل علل نامتناهی، یک محرک غیرمتحرک را اثبات می‌کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» یک تفاوت دیگر این دو برهان در این بود که فارابی ملاک نیازمندی به علت را ذاتی نبودن وجود می‌دانست ولی ابن‌سینا نیازمندی ماهیت ممکن‌الوجود به عامل خارج‌کننده از تساوی یا همان عامل ضرورت‌بخش را ملاک دانست و بر همین اساس توانست از امتناع تسلسل علل نامتناهی استفاده نکند.

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۴۷- گزینه ۲»

(الف)

= بودجه کل

(قیمت هر قوطی رب گوجه‌فرنگی $\times$ مقدار تولید) + (قیمت هر قوطی کنسرو ذرت $\times$ مقدار تولید)
اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید ذرت اختصاص دهد، می‌تواند ۲۰۰۰ قوطی کنسرو ذرت خریداری کند، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{تومان } ۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰۰۰ \times ۲۰۰۰ = \text{بودجه کل}$$

حال اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید رب گوجه‌فرنگی اختصاص دهد، می‌تواند ۲۵۰۰ قوطی رب گوجه‌فرنگی خریداری کند، در نتیجه خواهیم داشت:

$$۲۵۰۰ \times P = ۴,۰۰۰,۰۰۰$$

$$\Rightarrow \text{تومان } ۱۶۰۰ = \frac{۴,۰۰۰,۰۰۰}{۲۵۰۰} = \text{قیمت هر قوطی رب گوجه‌فرنگی}$$

(ب) در نقطه D، فرد کل بودجه خود را به خرید رب گوجه‌فرنگی اختصاص می‌دهد، حال اگر فرد تصمیم بگیرد مقداری از کالای کنسرو ذرت نیز خریداری کند به نقطه C منتقل می‌شود در نقطه C میزان خرید از کالای رب گوجه‌فرنگی کاهش و میزان خرید از کنسرو ذرت افزایش می‌یابد. با توجه به میزان بودجه فرد، می‌توان میزان خرید از کالای رب گوجه‌فرنگی در نقطه C را محاسبه کرد:

$$(۲۰۰۰ \times ۱۰۰۰) + (۱۶۰۰ \times x) = ۴,۰۰۰,۰۰۰$$

$$۲,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۶۰۰x = ۴,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow ۱۶۰۰x = ۲,۰۰۰,۰۰۰$$

تعداد قوطی رب گوجه‌فرنگی خریداری شده در نقطه C

$$= x = \frac{۲,۰۰۰,۰۰۰}{۱۶۰۰} = ۱۲۵۰$$

هزینه فرصت انتقال از نقطه D به نقطه C میزان کالای رب گوجه‌فرنگی است که از خرید آن صرف‌نظر شده است. در نتیجه خواهیم داشت:

$$= (\text{هزینه فرصت}) \text{ انتقال از نقطه D به نقطه C}$$

مقدار خرید رب گوجه‌فرنگی در نقطه C - مقدار خرید رب گوجه‌فرنگی در نقطه D

$$= ۲۵۰۰ - ۱۲۵۰ = ۱۲۵۰$$

(اقتصاد، اصول انتخاب در دست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۴۸- گزینه ۱»

(مهری کرمان)

- در فضای جهانی، اقتصاد تک‌محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است، زیرا اقتصاد تک‌محصولی در مواقع بحرانی، امکان تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری مقابل تکان‌ها، مشکلات و تحریم‌ها را ندارد.

- برای تعامل قدرتمند با دیگران، کشورها ناگزیرند میان بهره‌برداری از مزیت‌های موجود از سویی و خلق مزیت‌های جدید، در جهت افزایش استقلال و اقتدار اقتصادی دست به انتخاب بهینه بزنند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۷)

۱۴۹- گزینه ۲»

(سارا شریفی)

نیمی از جمعیت بالای ۱۵ سال، جمعیت غیرفعال و نیمی دیگر جمعیت فعال جامعه هستند، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{نفر } ۱۵,۶۰۰,۰۰۰ = \frac{۳۱,۲۰۰,۰۰۰}{۲} = \text{جمعیت فعال جامعه}$$

تعداد افراد بیکار + تعداد افراد شاغل = جمعیت فعال جامعه

$$\Rightarrow ۱۵,۶۰۰,۰۰۰ = ۱۳,۲۶۰,۰۰۰ + \text{تعداد افراد بیکار}$$

$$\Rightarrow \text{نفر } ۲,۳۴۰,۰۰۰ = ۱۵,۶۰۰,۰۰۰ - ۱۳,۲۶۰,۰۰۰ = \text{تعداد افراد بیکار}$$

گزینه ۲: ملاصدرا نیز به سلسله علل معتقد است، ولی بر اساس مبانی خاص خود آن‌ها را مراتب مختلف وجود واحد می‌داند. اما چون در برهان خود نگاه جزئی به وجود هر موجودی ندارد از امتناع تسلسل علل نامتناهی استفاده نمی‌کند و از این نظر، روشی شبیه به روش ابن‌سینا اتخاذ می‌کند. گزینه ۴: در برهان درجات کمال به ریشه وجودی کمالات توجه نمی‌شود بلکه به معیار درک اختلاف کمالات توجه می‌شود که ربطی به روش فارابی ندارد.

(فلسفه دوازدهم، ترکیبی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴ تا ۳۶)

۱۴۳- گزینه ۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

لوگوس در فرهنگ یونان باستان معانی متعددی دارد که از معانی برجسته آن قانون طبیعت و عقل جهانی و سخن است.

از نظر هراکلیتوس جهان بروز و ظهور عقل جهانی است و همه چیزها بر اساس لوگوس پدید می‌آیند و جریان می‌یابند.

به نظر او، کلمه و سخن و حتی کل جهان بر اساس و پرتو لوگوس (عقل متعالی) است؛ نه برعکس.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۶)

۱۴۴- گزینه ۴»

(مهمد رضایی بقا)

عقل انسان پرتویی از عالم عقول است نه اینکه صرفاً و مستقیماً پرتو عقل اول باشد. عقل اول اولین مخلوق است و عقول دیگر به ترتیب از او به وجود می‌آیند و عقلی که در انسان است، پرتویی از عالم عقول است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۳)

۱۴۵- گزینه ۳»

(علی معزی)

در برهان ابن‌سینا، موجودات جدا از خدا تحلیل می‌شوند و برحسب ذات ممکن‌الوجودشان برای به وجود آمدن به واجب بالذات نیاز دارند، اما اصل وحدت وجود نشان می‌دهد نباید موجودات را جدا از خدا تحلیل کرد بلکه باید موجودیت آنها را عین اتصال و وابستگی به خداوند دانست.

(فلسفه دوازدهم، خدا در فلسفه - قسمت دوم و دوران متأخر، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷ تا ۴۹)

اقتصاد

۱۴۶- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ریال $۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۱۲,۰۰۰,۰۰۰$ اجاره سالیانه بنگاه

$$۸۵۰,۰۰۰ \times ۱۵ \times ۱۲ = \text{حقوق سالیانه همه کارمندان}$$

$$\text{ریال } ۱۵۳,۰۰۰,۰۰۰$$

هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی

$$\text{ریال } ۴۵,۹۰۰,۰۰۰ = ۱۵۳,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۳۰}{۱۰۰}$$

$$۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۵۳,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه بنگاه}$$

$$\text{ریال } ۵۲۷,۹۰۰,۰۰۰ = ۴۵,۹۰۰,۰۰۰ + ۱۸۵,۰۰۰,۰۰۰$$

هزینه‌های سالیانه بنگاه - درآمد سالیانه بنگاه = سود سالیانه بنگاه

$$\Rightarrow \text{سود سالیانه بنگاه} = \text{درآمد سالیانه بنگاه}$$

$$۵۲۷,۹۰۰,۰۰۰ + ۲,۱۱۲,۱۰۰,۰۰۰ = \text{درآمد سالیانه بنگاه}$$

$$\text{ریال } ۲,۶۴۰,۰۰۰,۰۰۰$$

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۵۳- گزینه ۱»

(افسان عالی نژاد)

سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال - سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال = تورم $\times 100$
سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال

$$\text{درصد} = 25 = \frac{462,500 - 370,000}{370,000} \times 100 = \text{نرخ تورم در کشور «ب»}$$

نرخ تورم در کشور «ج» = نرخ تورم در کشور «ب» = نرخ تورم در کشور «الف»
درصد = ۲۵

برای کشور «ج» داریم:

$$\frac{25}{100} = \frac{96,000 - x}{x} \Rightarrow 0.25x = 96,000 - x \Rightarrow 1.25x = 96,000$$

$$\Rightarrow x = \frac{96,000}{1.25} = 76,800$$

راه حل ساده تر:

قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به دست بیاوریم. در این حالت باید قیمت سال جدید را بر عدد به دست آمده: (نرخ تورم به صورت اعشاری + ۱) که در اینجا برابر با ۱/۲۵ است، تقسیم کنیم:

$$\frac{96,000}{1.25} = 76,800$$

برای کشور «الف» داریم:

$$\frac{25}{100} = \frac{x - 290,500}{290,500} \Rightarrow 0.25 \times 290,500 = x - 290,500$$

$$\Rightarrow 72,625 = x - 290,500 \Rightarrow x = 363,125$$

راه حل ساده تر:

قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به دست بیاوریم. در این حالت باید قیمت سال قبل را بر عدد به دست آمده: (نرخ تورم به صورت اعشاری + ۱) که در اینجا برابر با ۱/۲۵ است، ضرب کنیم:

$$1/25 \times 290,500 = 363,125$$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

۱۵۴- گزینه ۲»

(مانره حسینی)

(الف) میزان ارزش افزوده ایجاد شده در هر مرحله برابر است با:

= ارزش افزوده ایجاد شده در هر مرحله

قیمت کالا در مرحله قبلی - قیمت کالا در آن مرحله

قیمت کالا در مرحله اول - قیمت کالا در مرحله دوم = ارزش افزوده ایجاد شده در مرحله دوم

$$7000 - 5000 = 2000 \text{ تومان}$$

قیمت کالا در مرحله سوم - قیمت کالا در مرحله چهارم = ارزش افزوده ایجاد شده در مرحله چهارم

$$32000 - 30000 = 2000 \text{ تومان}$$

(ب)

قیمت کالا در مرحله دوم - قیمت کالا در مرحله سوم = ارزش افزوده مرحله سوم

$$= 30000 - 7000 = 23000 \text{ تومان}$$

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله سوم

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ ارزش افزوده مرحله سوم

$$= 23000 \times \frac{9}{100} = 2070 \text{ تومان}$$

(ج)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله آخر =

$$= 32000 \times \frac{9}{100} = 2880 \text{ تومان}$$

(د) برای محاسبه قیمت کالا با احتساب مالیات بر ارزش افزوده کافی است

میزان مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده در هر مرحله را به دست آورده

و به مبلغ کالا اضافه کنیم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$\text{درصد} = 15 = \frac{2,340,000}{15,600,000} \times 100 = \text{نرخ بیکاری}$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۵۰- گزینه ۲»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: مزایای کسب و کار شخصی - معایب ایجاد شرکت

گزینه ۲: معایب کسب و کار شخصی - معایب کسب و کار شخصی

گزینه ۳: مزایای کسب و کار شخصی - معایب کسب و کار شخصی

گزینه ۴: مزایای ایجاد شرکت - معایب ایجاد شرکت

(اقتصاد، انتقال نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۱۵۱- گزینه ۳»

- ارزیابی: الف

- فهرست گزینه‌ها: هـ

- تعریف مسئله: د

- تصمیم‌گیری: ج

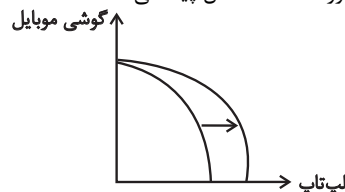
- تعیین معیارها: ب

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه ۱۱۴)

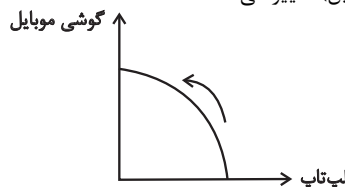
۱۵۲- گزینه ۲»

(آخرین سامری)

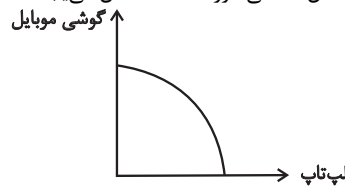
(الف) افزایش کارگران خط تولید لپ‌تاپ باعث افزایش منابع تولید می‌شود، بنابراین منحنی مرز امکانات، انتقال پیدا می‌کند.

(ب) به دلیل افزایش تقاضا برای یک کالا، تصمیم برای تولید آن نیز افزایش می‌یابد. بنابراین نقطه تولید در طول منحنی به سمت چپ و بالا (افزایش تولید گوشی موبایل) تغییر می‌کند.

(پ) بیکاری کارگران به دلیل رکود، موجب می‌شود منحنی بدون تغییر باقی بماند، زیرا منحنی مرز امکانات نشان دهنده حداکثر امکان تولید با به کارگیری منابع موجود است. بنابراین در شرایط بیکاری کارگران، از همه منابع استفاده نشده است و منابع غیرفعال داریم. در نتیجه منحنی مرز امکانات تولید بدون تغییر باقی می‌ماند، اما نقطه تولید شرکت به جای آن که بر روی منحنی باشد، به نقطه‌ای زیر یا داخل منحنی مرز امکانات انتقال می‌یابد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

= قیمت کالا با احتساب مالیات بر ارزش افزوده
(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا) + قیمت کالا
تومان $5450 = 5000 + (5000 \times \frac{9}{100})$
(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛، صفحه ۶۳)

۱۵۵- گزینه «۱»

الف) در قیمت ۱۰۰ دلار میزان تولید صفر است، در نتیجه:
 $100 \times 0 = 0$ حداکثر درآمد تولیدکنندگان
ب) در بازار هنگامی «مازاد عرضه» اتفاق می افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی بالاتر باشد، در چنین شرایطی مصرف کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل زیادی نشان نمی دهند. در این حالت چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمت پایین تر به فروش برسانند؛ در نتیجه در سطح قیمت ۵۰۰ دلار، قیمت باید ۲۰۰ دلار کاهش یابد تا به قیمت تعادلی (۳۰۰ دلار) برگردد.
ج)

= مازاد عرضه در قیمت ۴۰۰ دلار
مقدار تقاضا در قیمت ۴۰۰ دلار - مقدار عرضه در قیمت ۴۰۰ دلار
 $60 - 30 = 30$
(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می کند؛، صفحه های ۴۸ تا ۵۱)

۱۵۶- گزینه «۳»

بررسی موارد نادرست:

ب) سود سرمایه گذاری در سهام معمولاً (و نه همواره) از سپرده گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است.
ج) وقتی اوراق مشارکت می خریم، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه)، سود آن را هم می گیریم.
د) خرید و فروش سهام نیز ممکن است با محدودیت هایی مواجه باشد.
(اقتصاد، پس انداز و سرمایه گذاری، صفحه های ۱۵۵ تا ۱۵۸)

۱۵۷- گزینه «۳»

تکنه: در محاسبه نقدینگی جامعه ارزش پولی املاک لحاظ نمی شود، زیرا جزء پول های در دست افراد یا پس اندازهای آنان نیست.
موجودی سپرده های دیناری + چک پول ها + مسکوکات + اسکناس ها = حجم پول واحد پولی $750 = 150 + (2 \times 100) + (\frac{2}{6} \times 300) + 300$ = حجم پول حساب های پس انداز کوتاه مدت + حساب های پس انداز بلندمدت = شبه پول تکنه: منظور از حساب های جاری، همان سپرده های دیناری است.
= موجودی مجموع حساب های پس انداز موجودی سپرده های دیناری (جاری) - موجودی مجموع حساب های پس انداز و جاری واحد پولی $1050 = 1200 - 150$ = موجودی مجموع حساب های پس انداز تکنه: شبه پول برابر با موجودی مجموع حساب های پس انداز است، بنابراین: واحد پولی 1050 = موجودی مجموع حساب های پس انداز = شبه پول شبه پول + حجم پول = نقدینگی واحد پولی $750 + 1050 = 1800$ = نقدینگی در نتیجه عبارت گزینه «۳» صحیح است.

ارزش پولی املاک $(5000) <$ میزان نقدینگی (1800)
(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۸)

۱۵۸- گزینه «۳»

مزایای حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت:

- پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می توانید پولتان را بدون هیچ جریمه ای برداشت کنید.
- نرخ سود این سپرده ها می تواند هم زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک ها افزایش یابد.
- می توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب ها را باز نمود.
- می توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.
معایب حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت:
- این حساب ها نرخ سود کمتری نسبت به حساب های دیگر پس انداز دارند.
- نرخ سود این سپرده ها می تواند هم زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک ها کاهش یابد.
(اقتصاد، پس انداز و سرمایه گذاری، صفحه های ۱۵۳ و ۱۵۵)

۱۵۹- گزینه «۱»

کشور ژاپن در تولید رایانه مزیت مطلق دارد. (این کالا را ارزان تر و با هزینه تولید کمتری از سایر کشورها تولید می کند).
کشور کره جنوبی در تولید خودرو مزیت مطلق دارد. (این کالا را ارزان تر و با هزینه تولید کمتری از سایر کشورها تولید می کند).
بهتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و سایر محصولات را از یکدیگر بگیرند.
بهتر است کشور ژاپن، رایانه را در داخل تولید کند و خودروی مورد نیاز خود را از کشور کره جنوبی وارد کند.
کشور کره جنوبی نیز، خودرو را در داخل تولید کند و رایانه مورد نیاز خود را از کشور ژاپن وارد کند.
ملاحظه می شود که کشور استرالیا در تولید خودرو و رایانه نسبت به کشورهای ژاپن و کره جنوبی مزیت اقتصادی ندارد؛ یعنی هیچ یک از دو کالا را به صرفه تولید نمی کند. اقتصاددانان در این حالت از مفهوم مزیت نسبی استفاده می کنند:
هر چند کشور استرالیا در تولید خودرو و رایانه نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود خودرو را ارزان تر و با هزینه تولید کمتری از رایانه تولید می کند و لذا در تولید خودرو مزیت نسبی دارد. بنابراین باید در تولید خودرو متمرکز شود و رایانه مورد نیاز خود را از کشور ژاپن وارد کند.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه های ۷۲ و ۷۳)

۱۶۰- گزینه «۱»

الف) همواره افراد به هنگام تورم طلا می خردند تا ارزش پولشان حفظ شود.
مشکل خرید طلا برای اقتصاد کشور:
- پول هایی که می توانست صرف سرمایه گذاری های مولد در اقتصاد شود، در چیزی مثل طلا منجمد می شود.
(سرمایه گذاری مولد، سرمایه گذاری هایی هستند که به ظرفیت تولیدی کشور از طریق: ۱- ایجاد کارخانجات و شرکت های جدید ۲- توسعه ظرفیت آن ها کمک می کند).
ب) پایه و اساس نیاز به تهیه بیمه: خطرپذیری است. بیمه روشی است برای انتقال خطرپذیری، در قرارداد بیمه: بیمه گذار یا بیمه شده، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می کند. بیمه گر (شرکت بیمه) با جمع آوری حق بیمه ها، امکان جبران زیان هر بیمه گذار یا بیمه شده را فراهم می کند.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه گذاری، صفحه های ۱۵۸ تا ۱۶۰)

دفترچه پاسخ فرهنگیان

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد)

۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

(رشته انسانی و معارف اسلامی)

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

تعلیم و تربیت اسلامی

۲۵۱- گزینه «۴»

(فردین سماقی)

امام صادق (ع) فرمود: «لباس نازک و بدن نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.»

(دین و زندگی، تفصیلات آراستگی، صفحه ۱۱۴۶)

۲۵۲- گزینه «۳»

(مفسر بیاتی)

موارد «الف» و «د» به درستی بیان شده است.

بررسی موارد نادرست:

ب) زنان باید پوشش خود را به گونه‌ای تنظیم کنند که علاوه بر موی سر، گریبان و گردن آن‌ها را هم بپوشانند.

ج) ادعای خانه نشین کردن زنان با نگاه قرآن و سیره پیشوایان دین، ناسازگار است.

(دین و زندگی، زیبایی پوشیدگی، صفحه‌های ۱۵۳، ۱۵۵ و ۱۵۶)

۲۵۳- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

خداوند در آیه ۲۱۶ سوره بقره می‌فرماید: «و عسی أن تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم و عسی أن تحبوا شیئاً و هو شر لکم: و چه بسا چیزی را بد بیندارید درحالی‌که آن برای شما خوب است و چه بسا چیزی را خوب بیندارید درحالی‌که برای شما بد است.» این آیه بیانگر این مفهوم است که انسان متوکل می‌داند که در صورت انجام وظیفه، هر نتیجه‌ای که به دست آید، به مصلحت اوست، گرچه خود به آن مصلحت آگاه نباشد؛ زیرا خداوند آینده‌ای را می‌بیند که ما نمی‌بینیم و به مصلحت‌هایی توجه دارد که ما درک نمی‌کنیم. گاهی چیزهایی را به نفع خود می‌پنداریم درحالی‌که به ضرر ماست یا اموری را به ضرر خود می‌دانیم درحالی‌که به نفع ماست.

(دین و زندگی، اعتماد بر او، صفحه ۱۰۹)

۲۵۴- گزینه «۳»

(کنکور فرهنگیان ۱۴۰۳- رشته ریاضی)

خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر (ص) ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند و امام صادق (ع) نیز در این باره می‌فرماید: «ما أحب الله من عصاه: کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند، او را دوست ندارد.»

(دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۲۵۵- گزینه «۱»

(فردین سماقی)

حکم حجاب نه تنها سبب کاهش حضور زنان نمی‌شود، بلکه سبب می‌شود تا زن حضوری مطمئن و همراه با امنیت داشته باشد و از نگاه ناهلانی که در جامعه حضور دارند، ایمن باشد.

(دین و زندگی، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۵)

۲۵۶- گزینه «۴»

(میتیم هاشمی)

خداوند در آیه ۴۰ سوره بقره می‌فرماید: «به پیمانی که با من بسته‌اید وفا کنید تا من نیز به پیمان شما وفا کنم.» و همچنین یکی از بهترین‌های زمان‌های محاسبه برنامه سالانه خود، شب‌های قدر ماه مبارک رمضان است تا بتوانیم تصمیم‌های بهتری برای آینده بگیریم.

(دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه‌های ۹۸ و ۱۰۰)

۲۵۷- گزینه «۴»

(کنکور فرهنگیان ۱۴۰۳- رشته هنر)

امام صادق (ع) می‌فرماید: «هر کس می‌خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده یا نه، باید ببیند که نماز، او را از گناه و زشتی باز داشته است یا نه. به هر مقدار که نمازش سبب دوری او از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است.» که این مفهوم در عبارت قرآنی «... إن الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنکر ...» نماز از کار زشت و ناپسند بازمی‌دارد ... نیز متجلی است.

(دین و زندگی، یاری از نماز و روزه، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

۲۵۸- گزینه «۲»

(میتیم هاشمی)

اگر زن و مرد، درک متقابل از نیازهای متفاوت یکدیگر داشته باشند، با آرامش کنار هم زندگی می‌کنند و به تعبیر قرآن کریم (با توجه به آیه، ۱۸۷ سوره بقره) لباس یکدیگر می‌شوند و کاستی‌ها و نقص‌های یکدیگر را می‌پوشانند.

(دین و زندگی، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۱۱)

۲۵۹- گزینه «۱»

(مرتضی مفسنی کبیر)

نوجوانی و جوانی بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلات گاه و بی‌گاه است. انسانی که در این دوره سنی به سر می‌برد، هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته‌های نامشروع در وجود او ریشه‌دار نشده است و به تعبیر پیامبر اکرم (ص) چنین کسی به آسمان نزدیک‌تر است؛ یعنی گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است، بنابراین نوجوان و جوان، بهتر از هر آدمی می‌تواند ایستادگی در برابر تمایلات منفی را تمرین کند و عزت نفس خود را تقویت کند.

(دین و زندگی، عزت نفس، صفحه ۲۰۱)

۲۶۰- گزینه «۴»

(میتیم هاشمی)

انسان، با رسیدن به سن بلوغ و دوره جوانی وارد مرحله مسئولیت‌پذیری می‌شود و این شایستگی را به دست می‌آورد که مخاطب خداوند قرار گیرد (رد گزینیه‌های ۱ و ۲)

جمله «عمل هر کسی عکس‌العملی دارد که قسمتی از آن در این جهان و تمام آن در جهان دیگر ظاهر می‌شود.» اشاره به عدالت نظام هستی دارد (رد گزینیه‌های ۱ و ۳).

(دین و زندگی، زمینه‌های پیوند، صفحه‌های ۲۱۳ و ۲۱۴)

۲۶۱- گزینه «۴»

(غردین سماقی)

نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد. به همین علت پیشوایان ما همواره دختران و پسران را به ازدواج تشویق و ترغیب کرده‌اند.

(دین و زندگی ۲، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۵)

۲۶۲- گزینه «۱»

(عباس سیرشبستری)

برای داشتن ازدواج موفق لازم است به هر چهار هدف از اهداف ازدواج توجه شود و هدف چهارم (رشد اخلاقی و معنوی) را در مرتبه برتر قرار داد.

(دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۱۶)

۲۶۳- گزینه «۲»

(غردین سماقی)

دین اسلام در راستای جلوگیری از گرفتارشدن افراد به هیجانات و طغیان‌های غیر اخلاقی و ممانعت از گرفتارشدن جامعه به بحران‌های اجتماعی با واقع بینی کامل، برای شرایط گوناگون، راه‌حل‌هایی حکیمانه ارائه داده است.

(دین و زندگی ۲، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۶)

۲۶۴- گزینه «۱»

(مرتضی مهسنی کبیر)

«من عمل صالحاً من ذکر او انثی و هو مؤمن فلنجینه حیا طيبة: هر کس کار شایسته‌ای کند، چه مرد یا زن، درحالی که مؤمن باشد، به زندگی پاک و پسندیده زنده‌اش می‌داریم.»
خدای تعالی می‌فرماید: «يا أيها الذين آمنوا استجبوا لله وللرسول اذا دعاكم لما يحييكم: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هر گاه خدا و رسول، شما را به چیزی که حیات‌بخش شماست دعوت می‌کنند، بپذیرید.»

(معارف معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۲۶۵- گزینه «۴»

(مرتضی مهسنی کبیر)

بر اساس آیات قرآن کریم، در بهشت، همه به یکدیگر سلام می‌کنند: «أَلَّا قِيلَ سَلَامًا سَلَامًا»

پیامبر اکرم (ص) مأمور بود که اگر چیزی را نمی‌داند، به آن اذعان کند: «قُلْ إِن أَدْرِي أَقْرَبُ مَا تُوْعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمْدًا: بگو: من نمی‌دانم که آیا آن‌چه وعده داده می‌شود نزدیک است، یا پروردگارم برای تحقق آن مدتی [طولانی] قرار می‌دهد.

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۸۰ و ۹۳)

۲۶۶- گزینه «۲»

(مرتضی مهسنی کبیر)

پیامبر اسلام (ص) برای آزادی کسانی که در جنگ اسیر می‌شدند، آموزش خواندن و نوشتن به ده نفر از مسلمانان قرار داد.

علم حقیقی، نگاه انسان را توحیدی می‌کند. در حدیث می‌خوانیم: «ثمرۃ العلم عبادة: ثمرۃ علم، بندگی خداست»

(معارف معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۶)

۲۶۷- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

آشنایی با مقاومت و صبر دیگران، برای انسان مایه تسلی و دلداری است. در قرآن می‌خوانیم که تمام انبیا (ع) از سوی برخی مردم تکذیب می‌شدند. «و لقد کذبت رسل من قبلک فصبروا علی ما کذبوا و أودوا حتی أتاهم نصرنا» و همه آن‌ها مورد استهزا قرار گرفتند: «ألا کانوا به یستهزئون»

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه ۱۱۵)

۲۶۸- گزینه «۱»

(مرتضی مهسنی کبیر)

اولین دعای حضرت موسی (ع) پس از مأمورشدن به ارشاد و هدایت مردم از جانب خداوند، این بود که: «رب اشرح لی صدی: پروردگارا سینه‌ام را گشاده گردان.»

(معارف معلمی، صفات معلم، صفحه ۳۳)

۲۶۹- گزینه «۲»

(مرتضی مهسنی کبیر)

استادی موفق و محبوب است که انتقاد مصلحانه را بپذیرد؛ چنان‌که در دعای مکارم‌الاخلاق می‌خوانیم: «اللهم وفقنی لطاعة من سددنی و متابعة من اشدنی: خدایا! مرا به اطاعت و پیروی کسی که مرا به راه سداد و صلاح خواند و هدایت نمود، موفق ساز.»

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه ۱۰۱)

۲۷۰- گزینه «۱»

(مرتضی مهسنی کبیر)

داشتن صبر و پایداری، رمز موفقیت هر کاری است؛ به ویژه در تعلیم و تربیت و مسائل فرهنگی. خداوند تعالی به پیامبرش دستور صبر می‌دهد: «و لربک فاصبر.»

عده‌ای که تن به کار نمی‌دهند و زیر بار مسئولیت نمی‌روند و پیشرفت‌های کشور خود را نمی‌بینند، اما فقط زبان به مدح کشورهای غربی می‌گشایند و کشور پیشرفته‌ای را بدون کار و وجدان کاری انتظار می‌کشند، خیال‌گرا هستند، پس معلم باید متصف به صفت واقع‌گرا بودن باشد.

(معارف معلمی، صفات معلم، صفحه ۶۱)

هوش و استعداد معلّمی

گزینه ۳» ۲۷۱-

(مسیر توریان)

کلمات مدنظر به ترتیب متن: نقش - انفعال - روز - سیر

$$6+2+1+2=11$$

تعداد نقطه‌ها:

(هوش کلامی)

گزینه ۳» ۲۷۲-

(مسیر توریان)

«محدود بودن تصوّر دیگران»، «کمک به زندگی همه انسان‌ها» و «لازم و ملزوم بودن غم و تنهایی» نادرستی دیگر گزینه‌هاست

(هوش کلامی)

گزینه ۳» ۲۷۳-

(عابد کریمی)

عقاب و کرکس و هدهد پرنده‌اند، ولی خفاش با این‌که پرواز می‌کند، نه در دسته پرندگان، بلکه در دسته پستانداران است.

(هوش کلامی)

گزینه ۴» ۲۷۴-

(عابد کریمی)

این الگو، بر اساس ترتیب جایگاه‌های حروف کلمه «حسین» و «زیبا» در جدول الفبا است:

ح: ۸	س: ۱۵	ی: ۳۲	ن: ۲۹
ز: ۱۳	ی: ۳۲	ب: ۲	ا: ۱

(هوش کلامی)

گزینه ۲» ۲۷۵-

(عابد کریمی)

$$س \quad ع \quad د \quad ی \\ (1+0) + (23+0) + (12+0) + (18+0) : \text{سعدی}$$

$$زوج = 18 + 12 + 23 + 1 = 54$$

$$ظ \quad ف \quad ا \quad ح \\ (13+13) + (10+10) + (32+0) + (25+0) : \text{حافظ}$$

$$فرد = 25 + 32 + 20 + 26 = 103$$

$$ی \quad م \quad ا \quad ظ \quad ن \\ (1+0) + (5+0) + (32+0) + (13+13) + (4+4) : \text{نظامی}$$

$$زوج = 8 + 26 + 32 + 5 + 1 = 72$$

$$م \quad ا \quad ی \quad خ \\ (5+0) + (32+0) + (1+2) + (24+24) : \text{خیام}$$

$$زوج = 48 + 3 + 32 + 5 = 88$$

(هوش کلامی)

گزینه ۳» ۲۷۶-

(مسیر شمس مهرآباری)

می‌توانیم از کلماتی که حروف مشترک دارند برای به‌دست‌آوردن رمز تعدادی از حروف استفاده کنیم:

$$\left\{ \begin{array}{l} ۲۷۳ = \text{حسین} \\ ۳۱۳ = \text{تحسین} \end{array} \right\} \leftarrow \text{ت} = ۴۰ \quad \left\{ \begin{array}{l} ۵۳۰ = \text{مادر} \\ ۴۷۰ = \text{مار} \end{array} \right\} \leftarrow \text{د} = ۶۰$$

$$\left\{ \begin{array}{l} ۲۴۵ = \text{کاوشی} \\ ۲۲۰ = \text{کاشی} \end{array} \right\} \leftarrow \text{و} = ۲۵$$

عبارت «کشتی ماتادور» شامل حروف ک، ش، ی، ا، ت، م، ا، د، ر، و، است.

پس رمز آن برابر است با:

$$۲۲۰ + ۴۰ + ۴۰ + ۵۳۰ + ۲۵ = ۸۵۵$$

و مادر ت ت کاشی

(هوش کلامی)

گزینه ۴» ۲۷۷-

(ممد اصفهانی)

می‌توانیم جدول را رسم و اطلاعات را به این ترتیب به آن اضافه کنیم:

- (۱) شخص دوم که صحبت می‌کند، شخص اول را آقای «گرد» می‌نامد (ب)
- (۲) پس نژاد آقای «گرد»، ترک یا فارس است، چرا که خود او گفته است که نامش با نژادش هماهنگ نیست. (الف - ج)
- (۳) اما نفر دوم نژاد ترک دارد، یعنی آقای گرد از نژاد ترک نیست. (ه - د - و)

نام خانوادگی	نژاد
گرد	فارس
فارس	ترک
ترک	کرد

(هوش کلامی)

گزینه ۲» ۲۷۸-

(فاطمه راسخ)

یک جدول می‌کشیم و افراد را در آن مشخص می‌کنیم.

- (۱) فاطمه با ۵ نفر دست داده است، یعنی با همه دست داده است.
- (۲) مینا فقط با ۱ نفر دسته داده است، پس فقط با فاطمه دست داده است.
- (۳) زهرا با ۳ نفر دیگر به‌جز فاطمه دست داده است. طبق خط قبلی، او با مینا دست نداده است، پس با سارا، مریم و نیلوفر دست داده است.
- (۴) مریم فقط با ۲ نفر دست داده است، پس فقط با فاطمه و زهرا دست داده است.
- (۵) نیلوفر باید با ۱ نفر دیگر به‌جز فاطمه و زهرا دست داده باشد، این فرد طبق خط‌های بالا، قطعاً مینا و مریم نیست. پس او با سارا دست داده است.

سارا	فاطمه، زهرا، نیلوفر
مینا	فاطمه
مریم	فاطمه، زهرا
نیلوفر	فاطمه، زهرا، سارا
زهرا	فاطمه، سارا، مریم، نیلوفر
فاطمه	با همه دست داده

پس طبق جدول بالا، سارا با فاطمه، زهرا و نیلوفر دست داده است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۷۹- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

دقت کنید ما نمی دانیم زمانی که شخص با پلیس تماس گرفته است، عقربه دقیقه شمار کدام عدد را نشان داده است. اما می دانیم این شخص در زمان هایی که عقربه دقیقه شمار روی عددهای ۴ و ۶ است، یعنی دو بار پشت سر هم، حقیقت را گفته است. پس رنگ سیم اصلی یا سبز است یا زرد:

۱) قرمز، زرد، سبز، سبز، زرد، زرد

۲) قرمز، زرد، سبز، سبز، زرد، زرد

در حالت اول، عقربه دقیقه شمار عددهای زیر را نشان خواهد داد:

۱) قرمز، زرد، سبز، سبز، زرد، زرد

۱۲ ۲ ۴ ۶ ۸ ۱۰

و در حالت دوم، این عقربه عددهای زیر را نشان می دهد:

۲) قرمز، زرد، سبز، سبز، زرد، زرد

۸ ۱۰ ۱۲ ۲ ۴ ۶

در حالت اول، نقضی در برنامه نیست ولی در حالت دوم، پاسخ شخص در زمان هایی که عقربه عددهای ۴ و ۶ را نشان می دهد، با پاسخ او در زمان هایی که عقربه عدد ۱۰ را نشان می دهد یکسان است، که این با فرض صورت سؤال مخالف است. پس تنها همان حالت نخست باقی می ماند و سبز بودن رنگ سیم، قطعی است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۰- گزینه «۳»

(مهری وکی فراهانی)

فهرست روزهای هفته و شیفتهای آنان را می نویسیم:

شنبه: حسین، رامان، پارسا

یکشنبه: رامان، امیر، پارسا

دوشنبه: رامان، امیر، محمد

سه شنبه: پارسا، حسین

چهارشنبه: حسین

معلوم است که محمد باید روزهای دوشنبه در سالن باشد. امیر هم به جز روز دوشنبه، فقط یکشنبه را دارد، پس یکشنبه ها برای امیر است. رامان به جز دوشنبه ها و یکشنبه ها، فقط شنبه ها می تواند در سالن باشد، پس شنبه ها هم برای رامان است. پارسا نمی تواند چهارشنبه ها در سالن باشد، پس او سه شنبه ها در سالن خواهد بود و حسین، چهارشنبه ها:

یکشنبه: امیر

شنبه: رامان

سه شنبه: پارسا

دوشنبه: محمد

چهارشنبه: حسین

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۱- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

اسکندر دو نوشابه آورده است، که هر کدام به اندازه دو لقمه کوچک ارزش داشته است. پس ارزش کل خوراکی خورده شده، ۱۱ لقمه کوچک است:

$$(2 \times 2) \text{ لقمه کوچک} + 7 \text{ لقمه کوچک} = 2 \text{ نوشابه} + 7 \text{ لقمه کوچک}$$

$$= (7 + 4) = 11$$

پشنگ و چنگیز و اسکندر مقداری یکسان از خوراکی ها خورده اند، $\frac{11}{3}$ لقمه

هم به هر شخص رسیده است. چنگیز ۷ لقمه کوچک آورده بود، پس به اندازه

$$10 = \frac{11}{3} - \frac{21}{3} = \frac{11}{3} - 7 \text{ از لقمه های او را پشنگ و اسکندر خورده اند.}$$

اسکندر هم ۲ نوشابه آورده بود که به اندازه $2 \times 2 = 4$ لقمه کوچک ارزش

$$\text{داشته است. پس او معادل } \frac{1}{3} = \frac{11}{3} - \frac{12}{3} = \frac{11}{3} - 4 \text{ از ارزش آنچه را آورده}$$

است نخورده است. معلوم است که آنچه چنگیز به دو نفر دیگر داده است، مجموعاً ده برابر آن چیزی است که اسکندر بخشیده است: پس باید از یازده سکه، ده سکه را به چنگیز داد و یک سکه را به اسکندر.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۲- گزینه «۲»

(مهری اصفهانی)

یکان، دهگان و صدگان ارقام تکریمی هستند. یکان نیز صفر نیست. پس حالات مختلف را که در آن دهگان سه برابر یکان است، دسته بندی می کنیم:

یکان	دهگان	صدگان
۱	۳	-
۲	۶	-
۳	۹	-
۴	۱۲	-
⋮	⋮	⋮

قابل قبول است. →

از این جا به بعد درست و پذیرفتنی نیست، چون رقم دهگان باید تک رقمی باشد. →

حالا حالاتی را که صدگان پنج واحد از دهگان بیشتر است وارد محاسبات می کنیم:

یکان	دهگان	صدگان
۱	۳	۸
۲	۶	۱۱
⋮	⋮	⋮

قابل قبول است. →

از این جا به بعد درست و پذیرفتنی نیست، چون رقم دهگان باید تک رقمی باشد. →

پس عدد مورد نظر ۸۳۱ است. حال دو برابر آن را به دست می آوریم.

حاصل ضرب ارقام آن را می نویسیم:

$$72 = 2 \times 2 \times 6 \times 6 \times 1 = 1662 = 831 \times 2$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۳- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

تاریخ‌هایی که عدد روز و عدد ماه در آن یکسان است، به بدفهمی منجر نمی‌شود: ۱/۱، ۲/۲، ۳/۳، ۴/۴، ۵/۵، ۶/۶
همچنین تاریخ‌هایی که عدد روز آن‌ها از ۱۲ بیشتر است، چرا که مثلاً ۱۳/۱ معنا ندارد:

۱۳/۱ ... ۱۴/۱ ۳۱/۱
۱۳/۲ ... ۱۴/۲ ۳۱/۲
:

۱۳/۶ ... ۱۴/۶ ۳۱/۶

در حالت نخست، شش روز هست. در حالت دوم هم، $19 = 1 + 13 - 3$
ستون و شش ردیف هست، یعنی $114 = 6 \times 19$ روز. پس مجموعاً $120 = 114 + 6$ روز.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۴- گزینه «۲»

(مسین شمس مهرآبادی)

در الگوی صورت سؤال، عددها در مرحله‌ها یکی در میان دو برابر می‌شوند، یا جایگاه آن‌ها برعکس می‌شود:

$\times 2$ جایگاه $\times 2$ جایگاه $\times 2$ جایگاه $\times 2$
۶، ۱۲، ۲۱، ۴۲، ۲۴، ۴۸، ۸۴، ۱۶۸

پس اعداد جایگزین علامت سؤال، ۲۱ و ۱۶۸ و اختلاف این دو عدد، $147 = 168 - 21$ است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۵- گزینه «۱»

(فاطمه راسخ)

هر ردیف از جدول، دنباله‌ای از اعداد هست که به صورت پراکنده قرار گرفته‌اند:

$28 \xrightarrow{+5} 33 \xrightarrow{+5} 38 \xrightarrow{+5} 43$

$13 \xrightarrow{+6} 19 \xrightarrow{+6} 25 \xrightarrow{+6} 31$

$16 \xrightarrow{+7} 23 \xrightarrow{+7} 30 \xrightarrow{+7} 37$

$2 \xrightarrow{+9} 11 \xrightarrow{+9} 20 \xrightarrow{+9} 29$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۶- گزینه «۳»

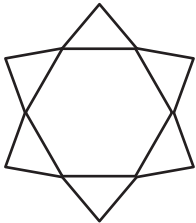
(غریزاد شیرمهرلی)

دو مثلث گوشه‌های مربع الگوی صورت سؤال، در هر اتصال الگو از چپ به راست، خلاف جهت هم به اندازه یک ضلع جابه‌جا می‌شوند و دو مثلث دیگر در مرکز ضلع مربع رسم شده‌اند و در هر مرحله از انتقال، به اندازه یک ضلع، پادساعتگرد، تنها یکی از آن‌ها جابه‌جا می‌شود و دیگری ثابت می‌ماند.

(هوش غیرکلامی)

۲۸۷- گزینه «۲»

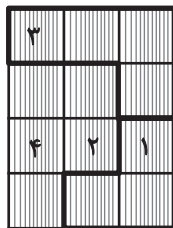
شکل مد نظر:

(هوش غیرکلامی)

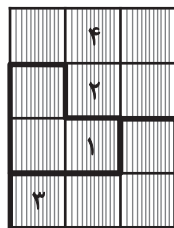
۲۸۸- گزینه «۲»

چیدمان‌های مختلف ممکن:

با این روش چیدمان، عدد ۲ روی دایره رنگی قرار می‌گیرد.

(هوش غیرکلامی)

با این روش چیدمان، عدد ۱ روی دایره رنگی قرار می‌گیرد.

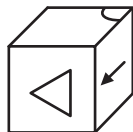
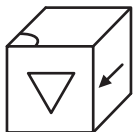
(مهری ونگی خراهنی)

شکل‌های ۱، ۶ و ۷ هر سه نوعی متوازی‌الاضلاع هستند.
شکل‌های ۲، ۵ و ۹ هر سه شکل‌هایی منظم هستند.
شکل‌های ۳، ۴ و ۸ نیز شکل‌هایی دایره‌ای دارند.

(هوش غیرکلامی)

۲۹۰- گزینه «۳»

به شکل‌های جهت‌دار دقت کنید:

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»

گزینه «۳»

(هوش غیرکلامی)